

EPERJESI LAPOK

Előfizetési árak:
Egész évre . . . 12 K.
Félévre . . . . . 6 K.
Negyedévre . . . 3 K.

Hirdetési díj: Egyhasznos
pellitor egyszeri hirdetése
15 f. Közlemények sora 40 f.

**POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI,
KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP**

**Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Magyar Védőegyesületnek
és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.**

**Szerkesztőség és
kiadóhivatal:**
Kösch Árpád
könyvnyomdája
Eperjes, Fő-u. 59.
Telefon-szám 16. ::

Csak suttogva

beszéltek, csak félénken írtak néhány hónappal ezelőtt az emberek a békéről, de annál bensőbb vággyal az ismert, de a véres, szenvedéssel teljes hosszú három esztendőben már régen elfelejtett békés állapot után. Vajha — ez a vággyal teljes szócska akadt meg az emberek millióinak az ajkán. Volt, ki nyíltan, volt, ki félve, csak magának, lelke vágya megkönnyebbülésére mondta ki e szócskát.

Hónapok multak s a békéről terjesztett híreket mintha elhallgattatta volna az ágyúdörgés, a száz-ezrek halálhörgésébe mintha beleveszték volna. De a vágy, a boldog békés állapot utáni vágy mindinkább erősödött — mindinkább fokozódott.

S ma már nyíltan, szabadon beszélnek róla. A vágyak felszabadultak s kezdik követelni — ellenségeinknél talán még inkább, mint nálunk — az áldott, nyugalmas békét.

A világsajtó optimisztikus álláspontra helyezkedik, biztosra veszi a béke közeli terminusát.

Mintha valami földöntúli hatal-

mas erő irányítaná a lelkeket, hogy a vér hosszú éveinek tébolyából felszabadulva, most újból az élet egészséges irányítását kezdjék.

A negyedik téli háború réme mintha észretérítene az embereket, akik kezdenek megtérni a szeretet Istenéhez, akitől annyira eltávolodtak.

A pápa békeszava elhangzott. S nyomán világszerte megindult a cselekvés, amelynek célja a népek milliói vágyának teljesítése.

Már nem suttognak az emberek a békéről, már hangosan, már bátran beszélnek róla. S ezt a hangot többé nem lehet elnyomni.

Koós Béla főispán búcsúztatása Hernádsadányban.

Szeptember 20-ikán búcsúzott el a füzéri járás közönsége volt főbírájától, Koós Béla Sárosvármegye főispánjától.

A járás egész közönsége elhalmozta volt főbíráját a hála és a szeretet minden jelével, amely tulajdonképpen nem is búcsú volt, hanem az örök szeretet, az örök barátság és az örök hűség szerződése, amely örökre egybeforrasztja a füzéri járás népét volt főbírájával s a késői utódok is áldani fogják jóságos lelkét és szívét.

A búcsúzás délután kezdődött, amikor is a járás földművelőnepe nevében Kerestán János

hernádsadányi gazda igaz magyar szívből fakadó egyszerű keresetlen szavakkal búcsúzott el a járás „apjától“.

A járási zsidó hitközségek nevében pedig Jung Samu, kerületi alrabbi könnyekig megható beszéddel búcsúzott.

Este a járás intelligenciája a zsadányi kaszinóban 150-terítékes bankettet rendezett, amelyen ott volt a járás lelkészi, jegyzői, tanítói kara és intelligenciája teljes számban. Ott volt továbbá Hammersberg László képviselő, Abaújvármegye részéről Horváth Elemér főjegyző, Csiszár Kálmán, Borsos Andor főszolgabírák, dr. Szentimrey Ákos főorvos, Balog István szolgabíró és még számosan; Sárosvármegyéből Eperjesről dr. Desseffy István vm. tb. főjegyző, Magyar József h.-polgármester, Saly Győző rendőrkapitány, dr. Holénia Gyula főorvos, báró Ghillány József főispáni titkár, Passuth Ferenc tb. főszolgabíró, dr. Dobay József vm. árvaszéki ülnök, Dobay Károly vm. aljegyző, dr. Barkassy Béla min. fogalmazó és Fiffik Árpád hirlapíró.

A járás közönsége nevében dr. Nagy Árpád tb. főorvos, a Ferenc József-rend lovagja búcsúzott el a járás főbírájától. Horváth Elemér, Abaújvármegye főjegyzője az eperjesi és a sárosi vendégeket üdvözölte, melyre Magyar József h. polgármester válaszolt, kinek gyönyörű szavai mélyeséges hatással voltak a jelenlevőkre, akik percekig ünnepelték a kiváló szónokot.

A jelen voltak egy feledhetetlen nap emlékeivel távoztak. Koós Béla főispánunk pedig a közpályán működő egyén legszebb jutalmát nyerte el e napon.

□□□

TÁRCA.

Bevezetés a Széchenyi-kör titkári jelentéséhez az 1914., 1915. és 1916. évről.

Írta és az igazgató-választmány 1917. szeptember 15-ikén tartott gyűlésén felolvasta dr. Wallentinyi Samu.

Mélyen tisztelt Igazgató-választmány!

1914. március óta nem tartott a Széchenyi-kör közgyűlést. 1914. szeptemberében tartottuk utolsó igazgató-választmányi gyűlésünket, több mint másfél évig szünetelt a Széchenyi-kör működése; a világháború kitörése óta csend uralkodott a műzsák, a kultúra berkeiben. Körünk nagytermében nem gyönyörködhattunk a zene bűvös hangjaiban, lelkünket nem üdítették fel az előadások, felolvasások, műhelyeinkben nem hallatszott a munka jelképe: a kalapácsnak az ütése. Sokáig nem adott életjelt se magáról a Széchenyi-kör; a csend olykor nyomasztó volt...

De nem is csoda! A kultúra nagy és nemes munkájához lelkinyugalom szükséges. Már pedig a mi lelkünk nyugalma fel volt dűlva. Lelkünk sebzett madárként röpködött ide-oda, szárnyunk megtépve, szemünk elhomályosodva, nem szárnyalhattunk magasan, nem láhattunk tisztán, hiszen legföltettebb kincsünk: otthonunk, pulha fészkünk is veszedelemben forgott. Vármegyénk jórészét az ellenség tartotta megszállva, tőlünk néhány kilométernyire dörögtek az ágyúk, melynek tompa robaja megremegtette aggodó, reszkető szívünket.

Ki gondolhatott volna e nehéz időkben alapos kulturmunkára, a zene élvezésére, ápolására? Remegő lelkünk felszállott az égig s balzsamért fohászodott a jóságos Istenhez. Szerszámunk e nehéz időkben pihent, a kultúra műhelyeiben kalapácsütés nem hallatszott, de a szívünk dobogása annál lüktetőbb, annál elevenebb volt! Honfíui kötelességét mindenünk igyekezett e válságos időkben fokozottabb

mértékben teljesíteni. A Széchenyi-kör vezetői, munkásai ott voltak mindenütt, ahol bátorítani kellett a csüggedőt, hitet önteni a kétségbeesettbe, letörölni a könnyet az özvegyek, árvák szeméből, a szeretet balzsamával enyhíteni a sebesültek vérző sebeit, gondoskodni a hadbavonultak remegő hozzátartozóiról, a kegyelet glóriájával körülvenni azok emlékét, akik hazájukért hősi halált haltak, új életet teremteni vármegyénk ellenségdúlta romjai felett.

A kultúra csendes munkája helyett mi is a háború munkásai lettünk. Mert ebben a nagy világháborúban, ezekben a súlyos és válságos időkben, ahol létünk vagy nemlétünk forog kockán, csak úgy vívhatjuk ki a végső, nagy diadalt, ha mindenki hűségesen teljesíti kötelességét: hős katonáink halálmegvető bátorsággal, erős karjukkal és győzelmes fegyverükkel, mi az itthonmaradottak lemondással, önfönláldozással, a hactéren lévő iránti szeretetünkkel és a nagy jövőndő előkészítésével.

**CSEMEGÉK, CUKORKÁK
LEGJOBB MINŐSÉGBEN**

KLEIN JENŐNÉL BODEGA
FÜTCA : TELEFON
46. SZ. : 162. SZ.

A 66-os ungvári bakák a 11-ik Isonzo-csatában.

A napokban lezáródott 11-ik Isonzó-csatában, amelyben újból számos magyar csapatot szerzett soha el nem hervadó dicsőséget a magyar névnek, többek közt különösen kiűntette magát a 66-os ungvári gyalogezred déli zászlóaljja is.

Tíz Isonzo-csatában mindig a legexponáltabb pontokon harcolva ezúttal a Bainsizza-Heiligengeist fensíkon küzdöttek Bercsényi vármegyéjének hű fia, akiknek fényes fegyverténye végleg a mi javunkra döntötte el a sikert. Most jutnak el hozzánk az első részletes hírek. Hadd álljanak itten a 66-osok kitűnő, vitéz parancsnokának, *Rátvay* Imre őrnagynak keresetlen, meleg szavai, melyekkel e harcokat elbeszélte:

„Tizenegy hónapi téli háború után végre ez év július első napjaiban leszálltunk a 2200 méter magas sásfészekből, ahol tulajdonképpen az elemek ellen többet kellett küzdeni, mint kedves volt szövetségeseink ellen. Igazán jóleső érzés volt, amint az örökös tél után egyszerre a napsugaras, aranykalászos nyár fogadott bennünket. Éppen aratás idején érkezünk meg Krajna legfestőibb vidékére, a veldesi tó közelébe. Felsőbb ígéretek dacára, hogy pihenőnk hosszabb ideig fog tartani, sajnos, csak pünkösdi királyság volt a Retablierung. Aug. 1-jén búcsút kellett mondanunk a szép vidéknek és ettől kezdve nap-nap után közelebb vontak bennünket a frontoz. Az ellenséges repülőket feltűnő tevékenysége előre jelentette nekünk, hogy ismét új csata előtt állunk. Előérzetünkben nem csalódtunk.

Augusztus 17-ikén, amint zászlóaljunk szűk családi körben Ófelsége születése napját ünnepelte, jött meg az első távirat, amely komoly feladatok teljesítésére szólított bennünket. Azonban ünnepi hangulatunkat nem zavarta meg ez a kis epizód; nyugodt készülődéssel néztünk a jövő elé. Éjjel, éjféltájban — mikor mindenki az igazak álmát aludta — jött a riadó, mely szerint erőltetett menetelésben kellett igyekeznünk a 11-ik Isonzo-csata színhelyére.

A legnagyobb fáradsalmak között érte el zászlóaljunk a Bainsizza-Heiligengeist északi peremét. A hadosztályparancsnokság álláspontjához érkezve azzal az ígérettel kecsegtettek bennünket, hogy ott legalább két napig pihen-

hetünk. Hiú remény volt! A nehéz menetelés porát még le sem rázhattuk ruháinkról, midőn a hadosztályparancsnok személyesen adta ki zászlóaljunknak a parancsot: „Az ellenségnek sikerült az Isonzo balpartját elérni, összes bizalmunk és reményünkünk a mindig bevált 66-os zászlóaljban van. Direktion a 720-as és az 522-es magaslat, előre!

A parancs rövid volt, de nagyon is világos. Amint az már nagy harcok előestéjén történni szokott, egyik gondolat a másik után cikázott keresztül agyunkban, sejtelmek, kétségek, ... de nem volt időnk sokat töprengeni. A zászlóalj tisztikara rövid megbeszélésre gyűlt össze. Gyors tájékozódás, diszpozíció, indulás.

Éjjel tájban lehetett, mikor zászlóaljunk a hold misztikus fényénél útra indult. Előttünk pergő- és zárótűz. Cadorna ezer meg ezer ágyújának csövei ontották halálhozó tűzüket utunkra. Mindnyájunknak szent meggyőződése volt, hogy zászlóaljunknak tizedrésze sem fog épen kikerülni a pokoli veszedelemből. Azonban a magyarok Istene vette szent ügyünket kezébe. A zászlóaljnak sikerült veszteség nélkül célt érnie vagyis eljutni az ellentámadás kiindulási helyére. Minden felsőbb parancsnok a zászlóalj sorsá iránt érdeklődött, mi azonban, amint feladatunk teljesítéséhez fogtunk, hátrafelé minden összeköttetést megszakítottunk, hogy munkánkat zavartalanul teljesíthessük.

Barátságosan őszi reggelre virradtunk. 6 óra volt. Itt-ott pislogó táborházak, álmos őrszemek fegyvereinek szaggatott roppanása, gépfegyverek rövid, vontatott szériái. Csak az ellenséges tűzértség dolgozott szakadatlanul és oly rettenetes erővel, hogy mindnyájunk háta bizony megborzosgott tőle, pedig nem először voltunk pergőtűzben.

Szorgos körültekintés után meggyőződünk róla, hogy az olaszok nem számítanak támadásunkra. A helyzetet felismerve és kihasználva, meglepetésszerűen gyorstűzet bocsátottunk rájuk, aztán szuronytsegezve előretörtünk. Tűzmelegetésünket az olaszok örületes tüzeléssel viszonozták. Azonban mi nem törődve a halálveszedelemmel, folytattuk rohamunkat. Az olaszok híres Vrata-brigádja és egy egész gépfegyverzászlóalj állott velünk szemben. Déli 11 óráig váltakozó szerencsével folyt a harc. Az ellenséget kétszer vetettük ki állásaiból, miközben 307 sebesületlen foglyot ejtettünk, köztük 8 tisztet, és 9 gépfegyvert zsákmányol-

tunk, melyekből a roham első dühében embereink hatot pozdorjává zúztak, hármat pedig emlékül és bizonyosággal elhoztak közülük.

Sajnos, sikerünket nem bővíthettük ki, mert a front többi eseményeivel lépést tartva védekező állásban kellett maradnunk; de végleg meghiúsítottuk az ellenségnek azt a szándékát, hogy Triesztet északi fronttörtéssel szerezze meg.

Másnap az összes telefonvonalakon a 66-os zászlóalj dicsérete hangzott s ez ki lett hirdetve a legénységnek is a legelső állásokig.

Nem elismerésért vagy kitüntetésért harcoltunk, hanem szent ügyünkért, de a híven teljesített kötelesség tudatában büszkékké lehettünk az eredményre, melyet a világháború egyik legnagyobb csatájában vívtunk ki. A pompás tisztikar és a fegyelmezett legénység, amely valóban megindító önfeláldozással harcolt, méltán tarthat számot a haza hálájára és elismerésére.”

A magunk részéről sok szerencsét, dicsőséget kívánunk továbbra is a derék 66-osoknak!
Fa.

SZÉCHENYI-KÖR.

Tagsági-díjmelés. Az igazgató-választmány szept. 15-iki gyűlésében kimondotta, hogy az újonnan belépő tagok tagsági díját főemelés és pedig a rendes-tagsági díj ezentúl 20 kor. egy évre, a családtagsági díj 10 kor. A régi tagok az eddigi tagsági díjat fizetik.

Karzati ülőhelyek. Az igazgató-választmány legutóbbi gyűlésének határozata szerint a karzati ülőhelyek a jövő szezonban is lefoglalhatók a 8 zeneestélyre 16 koronáért vagyis egy zeneestélyre 2 koronáért. A helyek lefoglalásában a pénztáros senkivel kivételt nem tehet, előjegyzést figyelembe nem vehet. *A karzati jegyeket okt. 9-ikén d. e. 9 órakor adja ki Holénia Béla pénztáros a jelentkezők sorrendjében a Kör központi irodájában.*

Új alapítótagok. A Kör igazgató-választmánya szept. 15-iki gyűlésén jegyzőkönyvileg is a leghálásabb köszönetét és háláját fejezte ki mindazok iránt, akik a Széchenyi-körbe alapítótagokul beléptek s ezzel a Kör tőkét 200–200 koronával gyarapították. Az új alapítótagok a következők: br. Ghillány Imre 400 kor., br. Ghillány Sándor 300 kor., ifj.

Ne mondja nekem senki, hogy ő nem tud hozzájárulni semmivel a nagy diadalhoz, hogy az ő teste gyenge, tehetsége csekély, szerepköre kicsiny. Nincs olyan munka, amelynek ne volna értéke ma, nincs ember, akire ne volna szükség, nincs szerepkör, amelynek betöltése vagy be nem töltése közömbös volna a közre, az egészre. A népeknek e nagy csatájában csak az a nemzet győzedelmeskedhetik, amelynél mindenki ott áll a maga őrhelyén, amelynél minden egyes ember megteszi a kötelességét, egyformán erős akarattal a katona és a polgár, a hatalmas és a gyenge, a gazdag és a szegény, az agg és az ifjú. Ma a győzelemnek legelső feltétele a katonák hősiességén kívül: az önfeláldozó munka!

A Széchenyi-kör munkásai, zaklatott városunk tagjai nyugodt lélekkel elmondhatják, hogy a háborús időkben megtették kötelességüket.

A szenvedést, az izgalmat némán és hőiesen éltük át, hős katonáinkat körülvevők a szeretetnek ezer meg ezer gyöngéd jelével, a lelkünk odaszállott a szöke Visztula partjaira, az Isonzó kanyargó folyásához, Rácországba, mindenüvé a lövészárokhba a mi hős katonáinkhoz, s meg-simogattuk véres, izzadt homlokukat s meg-

súgtuk nekik, hogy velük vagyunk ébren és álmainkban, hogy bíznak az igazságos Istenben, hogy örömmel szenvedünk, nélkülözünk mi is, hiszen édesanyánkért, drága hazánkért nélkülözni oly felemelő, oly magasztos!...

A Széchenyi-kör is, mint annyi sok más kulturális egyesület, készséggel nyugodott bele, hogy a kultúra épületeibe Mars isten költözött. Az egyik kulturális épületben hazánk ifjúsága, reménye, a hadbavonuló katonák készültek elő a nagy jövőre, a dicső harcra... A másiknak ormán ott lengett a vöröskeresztes zászló... Belső termeiben kis fiúk, kis leányok helyett meglelt emberek, hősök... a háború sebesültjei... Pajzán gyermeki kacagás helyett elfojtott, mély sóhajok... Milyen ellentét! S mégis mily felemelő látvány!... Az a sok angyali lelkű nő, aki éjjel-nappal ott virraszt a szenvedők álma fölött, aki puha kezével, szerető mosolyával, gyöngéd figyelmével elfeledtetni a harc borzalmait, enyhítő balszámot csepegtet a sajgó sebekbe!... Mily megható az a gyöngédség, az a szeretet, mellyel az egész közönség körülveszi a legnemesebb intézményt: a Vöröskeresztet és a sebesült katonákat!... Kulturintézet volt annakelőtte a Vöröskeresztkórház! Nagyon helyes, hogy úgy lett! Hiszen a legnemesebb, a legmagasztosabb tanokat

hirdette a háború folyamán azzal is, sőt! meg is valószínűsítette az önfeláldozó szeretet pedagógiáját!...

Széchenyi-körünk termei is hadi célokra, katonai beszállásolásokra szolgáltak! Helyesen! Mert amíg el nem értük a nagy diadalt, addig szívünk minden dobbanásával, érdekeinknek teljes háttérbeszorításával ezt kellett előkészítenünk!...

A nehéz küzdelmek megedzették a lelkünket, megacélozták karjainkat, bizva-bíztunk ügyünk igazságában, a végső győzelemben. És a magyarok Istene kegyes volt hozzánk!... A nagy viharfelhők eltűntek vármegyénk, hazánk egéről!... Elűzték őket onnan az Ő segítségével vitéz katonáink az ő halálmegvető bátorságukkal, titáni munkájukkal, glóriás önfeláldozásukkal! A lelkünk megnyugodott, meleg fészünkbe visszatért a remény, a boldogság, a nyugalom, a romok újraépülnek, a szívek újra remélnek, bizakodnak...

És a Széchenyi-kör kapui meg is nyíltak! A nagy kulturális munkát megkezdjük teljes lelkesedéssel, teljes kötelességérzettel és a jövőbevetett rendíthetetlen hittel, bizalommal! Boldogok és büszkékké vagyunk, hogy munkásságunkat az a férfiú nyitotta meg, aki Körünket létrehozta, dicsőségét megalapozta, felvirágoztatását

br. Ghillány Imre: Ágoston...
Alfréd, dr. Hol...
Sárosvárm. Tal...
pénztár, Eperje...
Szeszfinomító,
Glasner Mórné
Bertalan, dr. J...
dr. Vojtovich J...
Gyula, Bánó Z...
Gleichen Ottó,
Rezső, Piller K...
Kóczy Lajos, Dé...
Sárosvármegye

A Széchenyi

Az Eperjesi s...
mánya hosszab...
15-ikén gyűlt i...
ügyeinek megbe...
Ghillány Imre el...
kal üdvözölte a...
kat, köszönetet

hogy intenzív és...
gos idők közep...
megővta. Örömi...
afölött, hogy me...
ségétől, ezután te...
kájával a Körne...
A meleg és...
Samu titkár a K...
mond az elnökné...
amellyel minisz...
karolta s hathat...
lommel a Kör n...
A napirend s...
séggel ismertette...
a háború kitörése...
ideig katonai cé...
közül igen sokan...
buzgalommal és...
Kör vezetősége...
erkölessi és anyag...
nek tiszta jövedel...
Megemlékezett a...
hadbavonult és...
vidéki fiókjai s k...
tékeny háborus k...
megtérítését a K...
ján kérelmezte a...
A titkár ezut...

mindenkor előm...
nevű védnökünk...
és szeretettel jött...
hangversenyünk...
nyitó-beszédet m...
lelkesezésünket...
nagy feladatainak...
Mi, a Széchenyi...
érezzük, hogy a...
sejtjére, karunk m...
dobbanására szá...
A nagy, a dicső...
Hős katonáink m...
népünk összeho...
művelt, a hatal...
épületének terve...
Ennél dicsőbb, e...
sohasem volt a...
És mi csend...
örömmel vesszük...
agyunk minden...
izmát, szívünk eg...
készséggel ajánlj...
szent a meggyőz...
diadalokat fogun...
a magyar nemze...
terén, mint am...
arattak hős kator...
Adja Isten, h...

br. Ghillány Imre 300 kor. 200—200 koronával: Ágoston Károly, dr. Novák István, Ardó Alfréd, dr. Holénia Gyula, Grossmann Ármán, Sárosvárm. Takarékpénztár, Eperjesi Takarékpénztár, Eperjesi Bankegylet, Sárosvármegyei Szeszfinomító, Bleuer József, Glasner Mór, Glasner Mórné, Kissóczy Máttyás, dr. Müller Bertalan, dr. Propper József, Bielek László, dr. Vojtovich József, dr. Piller Dezső, Bujanovics Gyula, Bánó Zoltán, Újházy Iván, br. Uslar-Gleichen Ottó, dr. Hodossy Sándor, Lamparter Rezső, Piller Kálmán, Horváth Elemér, Draskóczy Lajos, Déry Gyula, Nagysárosi Múmalom, Sárosvármegye törvényhatósága.

A Széchenyi-kör igazgatósági ülése.

Az Eperjesi Széchenyi-kör igazgató-választmánya hosszabb szünet után szeptember hó 15-ikén gyűlt ismét egybe a Kör fontosabb ügyeinek megbeszélésére. A tanácskozást báró Ghillány Imre elnök vezette, aki meleg szavakkal üdvözölte a nagy számban megjelent tagokat, köszönetet mondva a Kör tisztikarának, hogy intenzív és gondos munkájával a válságos idők közepette a Kört a szétfoslástól megóvta. Örömeinek adott egyúttal kifejezést afölött, hogy megszabadulva hivatali leköötöttségétől, ezután teljesen függetlenül állhat munkájával a Körnek rendelkezésére.

A meleg és szép szavakra dr. Wallentinyi Samu titkár a Kör nevében hálás köszönetet mond az elnöknek azért a készséges szeretetért, amellyel miniszterségének ideje alatt is felkarolta s hathatósan támogatta minden alkalommal a Kör minden irányú ügyeit.

A napirend során a titkár beható részletességgel ismertette a Kör helyzetét és működését a háború kitörése óta. A Kör helyiségei hosszú ideig katonai célokra szolgáltak, a Kör tagjai közül igen sokan a hadijótékonyaság terén nagy buzgalommal és önfeláldozással működtek. A Kör vezetősége több esetben rendezett gazdag erkölcsi és anyagi sikerű estélyeket, amelyeknek tiszta jövedelmét hazafias célokra szentelte. Megemlékezett a titkár a Kör elhunytjairól s hadbavonult és kitüntetett tagjairól. A Kör vidéki fiókjai s különösen népkönyvtárai jelentékeny háborús károkat szenvedtek, amelyeknek megtérítését a Kör vezetősége folyamodás útján kérte a Hadsegélyző-bizottságtól.

A titkár ezután tájékoztatta az igazgató-

mindenkor előmozdította: a mi szeretett nagynevű védnökünk öngyméltósága, aki örömmel és szeretettel jött le közénk, az 1915. dec. 11-iki hangversenyünkön hatalmas, erőteljes megnyitó-beszédet mondott, amellyel csak fokozta lelkesedésünket, munkakedvünket a jövőre nagy feladataink elvégzésére!...

Mi, a Széchenyi-kör munkásai igen jól érezzük, hogy a közeljövőben agyunk minden sejtjére, karunk minden erejére, szívünk minden dobbanására számszorta nagyobb szükség lesz. A nagy, a dicső jövőre kell előkészítenünk! Hős katonáink megcsinálják a fundamentumot, népünk összehordja az anyagot: a nagy, a művelt, a hatalmas magyar nemzeti állam épületének terveit nekünk kell megcsinálnunk! Ennél dicsőbb, ennél magasabb hivatása sohasem volt a kulturegyesületeknek.

És mi csendes és egyszerű munkások örömmel vesszük kezünkbe a kalapácsot, s agyunk minden munkáját, karunk minden izmát, szívünk egész szeretetét és lelkesedését készsággal ajánljuk fel a nemes feladatra és szent a meggyőződésünk, hogy éppen olyan diadalokat fogunk aratni a magyar kultúra, a magyar nemzeti érzés fejlesztése, ápolása terén, mint amilyen halhatatlan babérokat arattak hős katonáink a harctereken!

Adja Isten, hogy így legyen!...

választmányt a zeneiskola helyzetéről és sikerében dús működéséről. Bemutatta az iskola tanárikarának fizetésfelelőlést kérelmező folyamodványát. Az igazgató-választmány meleg jóakarattal karolta fel a zeneiskola tanárainak anyagi helyzetét s háborús segélyt szavazott meg nekik. Tekintettel a megélhetési viszonyok súlyos voltára, segélyben részesítette az igazgatóság a kör pénztári alkalmazottját és szolgáját is. Mivel a Kör kiadásai is fokozódnak, ezeknek fedezésére a választmány azt határozta, hogy ezentúl a Kör az új tagoktól nagyobb tagsági díjakat szed. Ezek részére az évi tagsági díj 20 korona, az új családtagoké pedig 12 kor. lesz. A házi-hangversenyeken pedig a karzati helyek biztosításának díja 2 kor. Az alapítótagok sorába való belépésre fölszólító fölhívásnak az az öröndetes eredménye lett, hogy a vármegyében a Kör 33 új alapító-tagot nyert. Költségkimélemből a titkár indítványára elhatározta az igazgató-választmány, hogy a háború tartama alatt évkönyvet nem ad ki. Ennek a pótlására az igazgatóság arra kérte a titkárt, hogy a közönség tájékoztatására, titkári jelentését egész terjedelmében közölje le az EPERJESI LAPOKban, mint a Kör hivatalos közlönyében.

Holénia Béla körí pénztáros bemutatta az igazgató-választmánynak a Kör vagyonai állapotát, a zárószámadást és a jövő évi költség-előirányzatot. A Körnek összvagyona ezidő szerint 40,798 koronát tesz ki. Az igazgatóság jóváhagyólag vette tudomásul a zárószámadást s úgy Holénia Béla pénztárosnak, valamint a számvizsgáló-bizottság tagjainak hálás köszönetet mond a Kör anyagi ügyeinek buzgó és lelkiismeretes vezetéseért, illetőleg ellenőrzéseért.

Gömöry János, a magyar irodalmi szakválasztmány elnöke arra kérte az igazgató-választmányt, hogy a Kör könyvtára részére újabb könyvek beszerzése céljából engedélyezzen a Kör pénztárából bizonyos évi összeget. Az igazgató-választmány azt határozta, hogy a Kör könyvtárát az államsegélyből támogatni fogja.

A gyűlés végén br. Ghillány Imre elnök jelenté, hogy Körünk szeretett ügyvezető-elnöke: Szinyei Merse István v. b. t. t. öngyméltósága 1915. dec. végén — tekintettel arra, hogy Eperjesről Zemplénbe távozott főispánnak s ez lehetetlenné tette, hogy az Eperjesi Széchenyi-kör ügyvezető-elnöki állásával egybekötött teendőket elláthassa — ügyvezető-elnöki állásáról lemondott. Minthogy azonban a viszonyok változása miatt — mindnyájunk őszinte öröme — Szinyei Merse István visszatért Eperjesre s ezidő szerint állandóan itt lakik, kérjük meg öngyméltóságát, hogy lemondását visszavonni sziveskedjék. Itt említjük meg, hogy az igazgató-választmány e kérését Szinyei Merse István előtt dr. Wallentinyi Samu titkár és Holénia Béla pénztáros tolmácsolták; öngyméltósága meghajolt az igazgató-választmány e kérése előtt s készsággal ajánlotta fel szolgálatait a Széchenyi-körnek s lemondását az ügyvezető-elnöki állásról visszavonta, ami osztatlan örömet fog kelteni egész társadalmunkban, mert hiszen Szinyei Merse István a maga szeretetreméltó egyéniségével, hatalmas munkaképejével, lelkesedésével minden szép és nemes iránt — régen belelopta magát társadalmunk szívébe, szeretetének a Széchenyi-kör iránt számtalan biznyságát adta a multban.

Zeneestélyek. A zenezakválasztmány szept. 19-ikén tartott gyűlésében kimondotta, hogy a jövő szeptemberben is nyolc zeneestélyt rendez; az egyes zeneestélyek rendezésére a következő választmányi tagokat kérte fel:

november 7-ikén ... dr. Wallentinyi Samu
november 21-ikén ... Jeschek Gusztáv
december 5-ikén ... Moyzess Miklós

december 19-ikén ... Káldi Soma
1918. jan. 16-ikán ... dr. Wallentinyi Samu
január 30-ikán ... Szemere Márton
február 13-ikán ... dr. Dobay József
február 27-ikén ... Borsody Károly.

Kimondotta a választmány azt is, hogy az igazgató-választmány kívánságára nov. 3-ikán és febr. 2-ikán nagyszabású művészi hangversenyt rendez, melynek tiszta jövedelmét részben az eperjesi hadiárva, részben a Kör tőkájének gyarapítására fordítjuk.

A magyar-irodalmi szakválasztmány gyűlése.

A magyar-irodalmi szakválasztmány szept. 20-ikán gyűlést tartott Gömöry János elnöke mellett. Az elnök meleg szeretettel emlékezett meg arról a körülményről, hogy éppen 15 esztendeje annak, hogy a Széchenyi-kör ügyeit titkári minőségben dr. Wallentinyi Samu vezeti. Ez idő alatt a Széchenyi-kör sok újabb alkotással, intézménnyel lett gazdagabb: népakadémiai előadások, zeneiskola, vidéki fiókok létesítése, slójdntanfolyam a tanítók részére, ifjúsági egyesületek szervezése a vidéken a magyar nyelv, a magyar nemzeti érzés fejlesztésére és ápolására, vetített-képes előadások rendezése a falvakban a vármegyei iskolásgyermekek részére, hazafias színelőadások rendezése stb. Eddigi eredményes működéséért a magyar-irodalmi szakválasztmány hálás köszönetét fejezve ki, további működésére az Isten áldását kéri. Az elnök javaslatára kimondotta a választmány, hogy a jövő szeptemberben — tekintettel a fennálló nehézségekre — az ú. n. Népakadémiai előadásokat nem tartja meg; ellenben az irodalmi estélyeket megrendezi és pedig nov. 14., nov. 28., dec. 12., jan. 9., jan. 23. és febr. 6-ikán. — Előadóknak felkéri: Gaál Mózes, az Országos Középiszkolai Tanáregyesület elnökét, dr. Máriaassy Béla árvaszéki elnököt, dr. Söpkéz Sándor műegyetemi tanárt és Tompa születése 100-ik évfordulójának megünneplésére egy emlékbeszéd megtartására dr. Wallentinyi Samu titkárt. — Az irodalmi estélyeket a kisteremben tartja meg a választmány, szavalkokkal egybekötve. — A gyűlés végén a választmány nagy lelkesedéssel mondotta ki, hogy egykori kiváló választmányi tagját: dr. Eötvényi Nagy Olivért meleg szeretettel üdvözli királyi kiténtetése alkalmából. — Végül kimondotta a választmány, hogy az úgynevezett tudományos vitaelőadásokat — a lehetőség szerint — a jövő télen is megrendezi, előkészítésükre felkéri dr. Máriaassy Bélát s örömmel vette tudomásul a választmány, hogy Perényi Vilmos vállalkozott is az első vitastélyen egy tudományos előadásra: „A modern természet-tudomány eszközei és célja” címen.

Hadiárva. Rokkant katonák. Hősök emléke.

A sárosvármegyei hadiárva alapja javára az eperjesi kir. adóhivatalba, mint Sárosvármegye gyámpénztárába 1917. szept. 18-ikáig a következő adományok folytak be:

A már nyugtázott összeg	K. 50,314.41
Sitányi Győző kapii körj. beküldi	
Ardó Gyula kapii lakos adományát	7—
Roskoványi József töltészi körj. beküld	10—
Gallé István daróczi körj. gyűjtése	300—
(Ezzel eddigi gyűjtése 444 kor. 32 fill.-t tesz ki.)	
Szojka Sándor fersói körj. petroleumkiosztás feleslege címén	10—
Fekete Béla lemeszi szolgabíró gyűjtése, Stern Herman óruzsini lakos adománya	10—
Szakmáry Géza bártfai főszolg. beküld galbatói szeszkiosztás feleslege címén	72—
(Ezzel eddigi gyűjt. 361 kor. 80 fill.)	
Bodnár Gyula kapii r. kath. lelkes sz. István-napi gyűjtése	50—
(Ezzel eddigi gyűjtése 270 korona.)	

Kádas Miklós héthársi főszolgabíró gyűjt., Bedlovics Árpád és Csizsari János adománya . . . . . 100—
(Ezzel eddigi gyűjtése 450 kor.)
Dvortsák Győző szerkesztő az EPERJESI LAPOK gyűjtése címén 911-50
(Ezzel eddigi gyűjt. 3236 kor. 83 fill.)

Összesen: K. 51,784-91

A fentebb felsorolt adományokat ezennel nyugtázom. Egyúttal a mélyen tisztelt *adakozóknak és gyűjtőknek áldozatkésztségükért és sikeres fáradozásukért* — a hadiárvaik nevében — hálás köszönetet mondok.

Eperjes, 1917. szept. 18. DR. MÁRIÁSSY BÉLA s. k.,
Sárosvárm. árvaszékének elnöke.

Az eperjesi hadiárvaik alapjára az elmúlt héten a következő adományok érkeztek:

a) a városi pénztár útján:

Eperjesi Bankgyűjtés adománya július és augusztusra 400 korona, ebből 20% (80 korona) a Hadsegélyező Hivatalt illeti . . . . . 320—
Klema Károly adománya . . . . . 20—
Holénia László Felsővízköz adománya . . . . . 100—
Weisz Ernő adománya . . . . . 20—
Lengyel György adománya . . . . . 20—
Nagy Mihályné adománya . . . . . 40—
Nagy János adománya . . . . . 10—
Altmann Zoltán eperjesi és Vágó Zsigmond budapesti lakos, vitás-ügyből kifolyólag a rendőrkapitány útján . . . . . 100—

Összesen: K. 630—

A gyűjtés eredménye 1917. évi szeptember 20-ikán. 32,622-48

b) az EPERJESI LAPOK útján:

Özv. Paukó Májer Anna, Láda. K. 10—

Midőn ez adományokért az árvaik nevében a leghálásabb köszönetnek adok kifejezést, arra kérem városunk nemesszívű, áldozatra kész közönségét, méltóztassék újabb adományokkal lehetővé tenni, hogy azoknak árváiról, akik éretünk is meghaltak, méltóan gondoskodhassunk.

Adományokat úgy a városi pénztár, mint az EPERJESI LAPOK szerkesztősége készséggel elfogad és e helyen nyugtáz.

Eperjes, 1917. szeptember 20. FARAGÓ JÓZSEF,
kir. tan., polgárm.

Az eperjesi rokkant katonák alapjára az elmúlt héten a következő adományok érkeztek:

a) a városi pénztár útján:

Altmann Zoltán eperjesi s Vágó Zsigmond budapesti lakos, vitás ügyből kifolyólag a rendőrkapitány útján . . . . . 100—
A gyűjtés eredménye szept. 20-ikán 3086-74
Eperjes, 1917. szeptember 20. FARAGÓ JÓZSEF,
kir. tan., polgárm.

Az eperjesi hősök emlékére az elmúlt héten a következő adományok érkeztek:

a) a városi pénztár útján:

Dobránszky Györgyné . . . . . 20—
A gyűjtés eredménye 1917. szept. 20-ikán . . . . . 52,046 kor. 97 fill.
Eperjes, 1917. szeptember 20. FARAGÓ JÓZSEF,
kir. tan., polgárm.

KÖZELLÁTÁS.

(Ezen rovatban közöljük a városi hatóságnak a közéletet szabályozó hirdetményeit.)

Közellátás ügyosztályai a városházán:

Gabona-, lisztügyekben Magyar József h. polgm.
Hús, szalonna, zsír, szappan, tej, tejterm., tojás Saly Győző főkapitány
Tüzelő- s világítóanyagok (szén, fa, kőolaj) Bretz Sándor v. építész
Cukor, kávé, fűszerek, élelmi s ruház. cikkek Theisz Géza számvevő
Burgonya, káposzta és különféle főzelékek . . . . . Bereczky Viktor üo.-vez.

Piaci árúrok, kofák s viszontelárúsítók csak d. e. 11 óra után vásárolhatnak a piacon élelmi-cikkeket. Saly s. k., rkapitány.

Legmagasabb árak: Nyári szilva 100 kg. 22 kor. Őszi szilva 100 kg. 33 kor.

Hadikávé. Aug. 31-ikétől babkávé csak hadikávénak feldolgozva hozható forgalomba. Ezen időponttól kezdve kávéházakban, cukrászdákban, kávémérésekben, vendéglőkben s ezekhez hasonló ipari üzemekben is csak hadikávénak feldolgozott babkávé szolgáltatható ki. E rendelet megszegése vagy kijátszása 2 hónapi elzárással és 600 koronával büntethető kihágás. Saly s. k., rkapitány.

Figyelmeztetem a közönséget, hogy a *gabonaneműekre* megállapított legmagasabb árakat tartsa be, mert úgy az eladók, mint a vevők ellen, akik a legmagasabb árakat túllépik, a rendőri büntető eljárás során a legnagyobb szigorúsággal fogok eljárni. **Rendőrkapitány.**

Felhívom mindazokat, akik *tehenet* vagy *hízó sertést* tartanak, hogy szept. hó végéig a rendőrkapitányi hivatalban, földszint 5/a. sz., d. e. 10—12 óra között teheneik számát, a tejtermésük napi mennyiségét és hízó sertéseik számát feltétlenül jelentsék be. Saly s. k., rkapit.

Figyelmeztetem a kereskedő urakat, hogy az üzletekbe vásárlás céljából jövő feleket *kivétel nélkül* a jelentkezés sorrendjében szolgálják ki, és azon címen, hogy nem állandó vevőik, el ne utasítsák, mert az ily kereskedők ellen nemcsak a kihágási eljárást fogom megindítani, hanem neveik nyilvánosságra hozatalán kívül intézkedni fogok, hogy a jövőben a várostól árút eladás céljából ne kapjanak. Saly s. k., főkapitány.

Korai burgonya mmázsánkinti legmagasabb ára szept. 7-ikétől kezdve 25 kor. **Rendőrkapitány.**

A város szegényebb osztályához tartozók minden hétfőn d. u. 3 órától Keil Ármán főutcai tejszarnokában meghatározott mennyiségű *tehentúrót, vaját és tojást* vásárolhatnak.

Egy család hetenként csak egyszer vásárolhat s akiről beigazolást nyer, hogy mások rovására ugyanazon a héten többször vásárolt, az többé ezen készletből nem vásárolhat. Eperjes, 1917. szeptember 3. Saly s. k., rkapitány.

Eperjes szab. kir. város Közéletmelzési osztályától. 131/14—1917.

Hirdetmény.

Értesítem Eperjes szab. kir. város közönségét, hogy az 1917. évi *burgonyatermés* a 3310—1917. M. E. sz. rendelettel zár alá vétetett, tehát a termelő a burgonyával csakis a rendeletben meghatározott korlátok között rendelkezhetik.

Burgonyát a megállapított fejkvóta szerint csakis vásárlási engedéllyel lehet vásárolni. Burgonyát vásárlási engedély nélkül eladni, venni nem szabad.

Minden termelő, kinek legalább egy katasztrális hold nagyságú burgonyával bevetett területe van, köteles a rendőrkapitányi hivatal 5/a. számú helyiségében f. évi *szept. 25-ikéig* bejelenteni. E rendelet megszegése kihágást képez és 6 havi elzárás és 2000 korona pénzbüntetéssel büntetetik.

Eperjes, 1917. szeptember 14.

A polgármester megbízásából: **Bereczky s. k.,**
ügyosztályvezető.

HIREK.

Harmat a kövön.

Az egynapos házaspár szebbik tagja nagyon fáradt volt. Összetörtén, de azért egy cseppet sem szomorúan vetette le köpenyékét a szobában. A férfi (aki úgy látszik mintaférjnek készült, mert fiatal korában sok, nagyon sok megbocsáthatatlan csekélységet követett el) átvezette a másik szobába a kis ennyivalóan szép teremtet, ki a végtelen Urának, kinek palotájában rejtőzünk mindannyian, bizonyára nagy, fényes égi ünnepen juthatott eszébe, hogy azután életreébressze itt e földön — mondom, átvezette a másik szobába, ottan melegen, hosszan megcsókolta örökké emlékezetes gyengédséggel; és miközben elmondta lágy hangon (mert az ilyen ritka esetekben, melyek az életben csak egyszer adódnak elő, még a legmegátalkodottabb hangorgánum is, Isten tudja mi oknál fogva, lágy szokott lenni): „Éltem párja, szívem kincse, zománca te, álmodjál

szépet, gyönyörűt; pihend ki magad, Isten megáldjon!”, visszahúzódott a régi garzonlakás menedékébe.

Az óra éjfélután a kettőt ütötte. Némi bibliai ízzel azt is lehetne mondani, hogy a megváltás óráját, mert mint sejtethetjük, mióta a hűségfogadás templomából kijöttek, nem volt egyetlen nyugodt, szabad percük sem. Az alföldi magyar városkából ide vetődni egy felföldi kis faluba, pláne, ha zsúfolt vasúti kocsiiban utazunk éjjel, bizony ez kimeríti az idegeket. Azután meg, ha az ember olyan kis faluba is vetődik, mint a tenyerem, ottan is még át kell mulatni ráadásul vagy a fél éjet, ha már egyszer házasodik az ember! Milyen jó, hogy ennek is vége!...

Mikor az óra hajnali negyed három felé jár, két szobában két lámpa alszik el és nem virraszt azután más, csupán a csend a boldog házban. Az ifjú férjet a sok megpróbáltatás után csakhamar elnyomja az álom: a világ eseményei teljesen kikapcsolódnak emlékezetéből. A nőt is hasonlóképpen mintegy felszívja magába ez a nagy, nagy, bolondos színű ország és elzárja kapuját annak a világnak, amelyikbe belebotlik a holnappal és a tarlószínű, egymásbafolyó, kis holnaputánokkal; melyek lassan, feltűnő egyszerűséggel és közvetlenséggel örölni kezdenek bennünket.

Fehér ruhában, ahogyan az oltár előtt állt, szalmarózsákat gyűjt kék hegyek oldalán, hol annyi a csikorgó kavics és száraz fű; kifordult fatöng és sziklaóriás. Egy kissé mintha fázna, mert nedves, savanykás szél suhan végig a lejtőn. A vízzé sűrűsödő párák apró kis gömbökké válnak a szikla repedésein és lassan, akadozva, ügyetlenül csúszni kezdenek lefelé kis hajszálvékony patakokban a kötömb oldalán.

Csúszni kezdenek lassan, alig észrevehető terpeszkedéssel ezek a kis vízereszkék, ezek az apró, szégyenlősen bujkáló liliputi-patakok és összefolynak ahogy a párnaredőkhöz érnek. Mert ezek a harmatcseppek mindig megerednek, valahányszor marcangoló, szent, ártatlan remegésben *asszonnyá lesz* az örök nő.

Marencsin Zoltán.

Személyi hírek. **Koós Béla** főispánunk szept. 23-ikán érkezik székhelyére, Eperjesre Hernádszadányból, ahol szept. 20-ikán vett tőle búcsút tisztikara s a járás és megye társadalma.

Faragó József kir. tan., polgármester a magyar városok országos kongresszusának szept. 24-ikén tartandó állandó-választmányi ülésére Budapestre utazott.

Hősök jutalma. Ófelsége a király az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartásukért **Luger Aladár** 67-es századosnak a 3. o. hadiékítményes érdemkeresztet a kardokkal adományozta és elrendelte, hogy edleni **Sparber Rezső** 66. gy.-ezredbeli ezredesnek, egy m. kir. népfk.-dandár parancsnokának, **Heller Jenő**, **Henter Miklós** 66-os, **Grád Ernő** és **Sida József** 67-es tart. hadnagyoknak a kardok egyidejű átadása mellett a legfelsőbb dicső elismerése tudtul adassék.

Kinevezések a kir. pénzügyigazgató-ságnál. A király a pénzügyminiszter előterjesztésére emőkei **Janik Ferenc** kir. tanácsos, pénzügyigazgatónak a miniszteri tanácsosi címet adományozta, **Kvitkovszky Ignác** pénzügyigazgatóhelyettes a kir. tanácsosi cím adományozása mellett a VI. fiz. osztályba nevezte ki s **Meislinger István** pénzügyi segédtitkárnak a pénzügyi titkári címet és jelleget adományozta. Továbbá a pénzügyminiszter **Majdák István** pénzügyi titkárt a VII. fiz. osztályba pénzügyi tanácsossá, dr. **Mosánszky István** pénzügyi s.-titkárt a VIII. fiz. osztályba pénzügyi titkárrá, **Dede Lajos** és **Frimmel Gyula** pénzügyi fogalmazókat a IX. fiz. osztályba pénzügyi segédtitkárokká nevezte ki.

MA

SZERKESZTIK
REMENYIK LAJOS
WICK GYULA.

A lap szellemi rész-
vonatkozó közlemény
Flórián-utca 4. szám
küldendő.

Asszonyain

írta:

Most e nagy és az egész világ forog emberiség mind a harcol, a női fele s hős: az, aki harcol melyik hozza a nag életét kockára tesz kell nézni a sors k szeretetteit mikor és meg. Kinek a keresz szembeszáll a vesző védtelenül kell lesz miként pusztul? Mi túlélni mindazt, ami aki magán kívül so tudja, hogy van va meghalni: *temetni!*

Szenvedő hősök ez valami megfordító játok mondani: hős verrel harcol és győ életét elveszti, és ner Hős az is, aki szenved mit szenvednek ők, r vérüket a háborúba tudják már.

Út az óra, mikor de ütött a szívünkben a halottakat és ősi ítéletre az arkangyalo összetömörültünk mi közeledik és támad csináltak akkor a fájó szívvel nézték, testvérük, hisz azokat És a magyar nő szív hogy mellettük mara védje őket minden vézéseiket, szenvedéseik otthon kell maradni harctér: az otthon, a egyaránt küzd mind sikerült a harcbanba akik ott is vannak a «vörös keresztet hölgy önfeláldozásuk: ott halált osztja, ahol srápnellek tépik a teste És mit csinálnak az Tán ijedségükben ren ják? Ó nem. De ami terem a gyöngye fehér kötözgeti, itallal vagy testét. Történik, hog ellenség golyójától ta amikor a legszebb ere gyakorolja. Mások p találták meg a szen alkalmat, a katonai ke e feladatait csak azo ket megfelelően kiok

MAGYAR KISDEDNEVELÉS ÉS NÉPOKTATÁS

SZERKESZTIK:
REMEINYIK LAJOS ÉS
WICK GYULA.
A lap szellemi részére
vonatkozó közlemények
Flórián-utca 4. szám alá
küldendők.

KIADÓHIVATAL:
KÖSCH ÁRPÁD könyv-
nyomtató-intézete.
Előfizetési pénzek — isko-
lák és tanítók részére az
Eperjesi Lapokkal együtt
egész évre 7 korona — ide
küldendők.

**A SÁROSVÁRMEGYEI NÉPOKTATÁSI
INTÉZETEK HIVATALOS KÖZLÖNYE.**

.... Az Eperjesi Lapok kéthetenként megjelenő melléklete. ....

Asszonyaink a háborúban.

Írta: Gajdos János.

Most e nagy és válságos időben, melyben az egész világ forog, kijut a maga szerepe az emberiség mind a két felének: a férfi fele harcol, a női fele sír. Vajjon melyik a nagyobb hős: az, aki harcol vagy az, aki szenved? Vajjon melyik hozza a nagyobb áldozatot: a férfi, aki életét kockára teszi vagy a nő, akinek végig kell néznie a sors kereke forgását, hogy az ő szereteteit mikor és hogyan töri össze, semmisíti meg. Kinek a keresztye nehezebb: a férfié, aki szembeszáll a veszéllyel vagy a nőé, akinek védtelenül kell lesnie, hogy szeretett magzatja miként pusztul? Mi szomorúbb: meghalni vagy túlélni mindazt, ami életünket életté tette? Csak aki magán kívül soha mást nem szeretett, nem tudja, hogy van valami, ami nehezebb, mint meghalni: *temetni!*

Szenvedő hősöknek nevezem a nőket. Úgy-e ez valami megfordított fogalom? Erre azt fogjátok mondani: hős csak az lehet, aki fegyverrel harcol és győz vagy az, aki harc közben életét elveszti, és nem a szenvedő nő. De igen! Hős az is, aki szenved és ez nő; mert hogy mit szenvednek ők, mikor férjüket, fiukat, testvérüket a háborúba küldik, azt köztetek sokan tudják már.

Út az óra, mikor a mutatója eléri a számot, de ütött a szívünkben is, mert amint felébreszti a halottakat és összehívja az élőket utolsó ítéletre az arkangyalok kürtje, úgy felébredtünk, összetömrőlünk mink, ha eljött a hír, hogy közeledik és támad minket az *ellenség*. Mit csináltak akkor a nők? Könnyes szemmel, fájó szívvel nézték, hogy bevonul férjük, fiuk, testvérük, hisz azokat ők mindenekfölkött szeretik. És a magyar nő szívében lángolóan ég a vágy, hogy mellettük maradjon, hogy saját testével védje őket minden veszedelemtől, hogy nélkülözéseiket, szenvedéseiket megossa velük. Mégis otthon kell maradnia, de az ővé a legszebb harctér: az otthon, ahol békében és háborúban egyaránt küzd mindnyájunkért. Némelyiknek sikerült a harc vonalba jutni mint *«irgalom lelke»*, akik ott is vannak az orvosokkal együtt, mint *«vöröskeresztes hölgyek»*. Ó milyen nagy az ő önfelelőtlenségük: ott élni, ahol az ellenség a halált osztja, ahol az ágyúk bömbölnek, a srappellek tépik a testet, fegyvergolyók füttyölnek. És mit csinálnak azok a gyöngye nők ottan? Tán ijedségükben remegnek, szemüket behúnnyják? Ó nem. De amikor egy katonát elesik, ott terem a gyöngye fehér angyal, segít neki, sebeit kötözteti, itallal vagy étellel erősíti a hős lankadt testét. Történik, hogy közülük némelyik az ellenség golyójától találva halva rogy le akkor, amikor a legszebb erényt, a felebaráti szeretetet gyakorolja. Mások pedig az ország belsejében találták meg a szent munkára a magasztos alkalmat, a katonai kórházakban. (A szeretetnek e feladatait csak azok a nők végezhetik, akiket megfelelően kioktattak.) Igen, a kórházak-

ban ápolgatják, gyógyítgatják a szenvedőket. Ah, mert értik is ők azt, mert a jó Isten már így teremtette a nőt, hogy ő tudja a legjobban babusgatni, támogatni a szenvedőket, vigasztalni a szomorúakat. Mikor a beteg, a szenvedő elszunnyadt, könnyű léptekkel jön ő, hogy valahogy fel ne ébressze a szunnyadót, hallgatja, figyel a lélegzését, hogy nincs-e láza, nincs-e valami kívánsága a betegnek? Már a másik beteg feljajdul: fáj, fáj! Már ő ott van a másikkal, megigazítja a párnáját, az ő könnyű, meleg kezével letörli a verejtéket a szenvedő homlokáról. Miért, miért dolgozik ez a gyöngye nő annyit? Sohsem fáradt, sohsem álmos. Hát ő is akar részes lenni a háborúban, ő is hősen szereti a Hazáját. Nagyon kevés nő akad, aki a Haza iránti kötelességét nem találja meg.

A Vöröskereszt még a béke idején 7000 magyar nőt tanított ki ápolónőnek, és e kiképzést folytatják most is azokban a városokban, ahol kórházak vannak. A tanfolyamokon az oktató orvosok valóságos sorozást tartanak a jelentkező asszonyok és leányok között, mert a gyenge testalkatúak, betegek vagy egyébként alkalmatlanok nem tölthetnek be megfelelően nemes és fárasztó tisztségüket. Akiket tehát ekként nem fogadnak fel, az meg ne sértődjön, hiszen nagy dolgok forognak kockán és mit csinálna az az orvos, ki gyöngye, beteg, alkalmatlan ápolónővel volna körülveve. Minden asszony, aki akarja — és melyik nem akarna most? — bőven megtalálja az alkalmat, hogy rendes kötelességein kívül más tevékenységgel is szolgálatot tegyen a hazának.

Mintha új alapokon épülne édes magyar hazánk. Dolgozik most kétszeresen a paraszt nő, de dolgozik a városi asszony is. A paraszt nő dolgozik nehezen, mert hisz az, aki eddig a nehéz munkát végezte, kint van a harcmezőn; dolgozik az úri nő, mert a cselédje elhagyta, otthonába sietett, hogy némiképp gazdaságánál töltsen ki azt a rést, mely a bevonult apa, testvér után maradt. Nőnek kell gondoskodni mindennemű házi szükségleteiről, amit előbb a férfi szerzett be. Nő vezeti most a gazdaságot — ahol avval foglalkoznak —, ő parancsol a cselédnek, a gyermekének, ő rendezi el a házi és a házonkívüli munkát. Pénzkereső nincs. Avval a kevéssel neki spórolni kell, hogy teljen és maradjon. Igen, maradjon is, mert jön a gyűjtőív sok mindenféle nemes célra: hadiárva, özvegyek, sebesültek, rokkantak stb. részére, tehát, hogy ő is tudjon adni egy pár fillért. Szóval, aki eddig nem dolgozott, most dolgozik, aki nem takarékoskodott, most takarékoskodik. Vallás, hit, lángol most a nő szívében! Ó, hisz most, most kéri a jó Isten, óvna meg minden bajtól férjét, fiát, testvérét. Most azok a nemes, jó hajlandóságok, erények gyökeret vernek a nő, az anya, a testvér szívében. Ezek az alapokon azt hiszem, édes magyar Hazánk továbbra is nagy és erős marad.

Igen, most a nőt nem gátolja senki, tesz-vesz. Senki sem állja most az útját. Ha most

megmutatják, hogy jól tartják kezükben a háztartás gyepöljét, örök időkre megszerzik maguknak a gyakorlatias értékű elismerést. A magyar honleányok ki is veszik a részüket a háború megpróbáltatásaiból. Mondom, új alapokra épül most az ország, a család élete: fektessék le ezeket az alapokat úgy, hogy megköszönhessük! Asszonyok, ti új és boldogabb otthonot teremtettetek a magyar embernek! (Folyt. köv.)

Egyesületi élet.

Jegyzőkönyv.

Felvétel az Eperjesi Tanítók Háza felügyelő-bizottsága által Eperjesen a Tanítók Házában 1917. évi július hó 9-ikén délelőtt 10 órakor tartott gyűlésen.

Jelen voltak: Szabó Elemér kir. tanfelügyelő, felügyelő bizottsági elnök, Slajchó Mihály pénztáros, Vrablovich Román, Durst Győző, Fleischmann Mór, Polivka János, Petz Károly felügyelő-bizottsági tagok, Székely Adolf várm. általános népnevelőegyesületi főjegyző, Wick Gyula felügyelő-bizottsági jegyző és Csatári János gondnok.

1. Szabó Elemér kir. tanfelügyelő, elnök üdvözölve a megjelenteket, megnyitja a gyűlést, s megnyitójában megemlékezik Köhler József felügyelő-bizottsági tagról, aki a f. évi szept. hó 1-jétől kezdve, mint a tótsóvári áll. elemi iskola igazgató tanítója, 40 évet meghaladó buzgó népnevelői munkássága után nyugdíjba lép, s aki mint a Tanítók Háza felügyelő-bizottságának tagja az internátus érdekeit kiváló ambícióval szolgálta, de az internátus létesítése eszméjének megpendítésétől fogva a vezetőség körében annak lelkes szószólója és közreműködője volt; mindezekért az elnök jegyzőkönyvi köszönetben való részesítését javasolja azon kívánatával, hogy a Tanítók Házát az eddigi szíves érdeklődésében és támogatásában ezután is részesítse. Egyben üdvözlözi az elnök a gyűlésen megjelent Petz Károly eperjesi róm. kath. el. isk. tanítót, mint a felügyelő-bizottságba újonnan behívott tagot — mely tagsági hely Lieb Imre eperjesi róm. kath. isk. tanító elhalálozásával üresedett meg —, addig is, míg a vármegyei ált. népnevelőegyesületi közgyűlés őt ezen tisztségében megerősíti, fogadja szívesen a meghívást és a tanítói hivatásával kapcsolatos széles irányú munkásságát terjessze ki a vármegye tanítószolgálatára ezen közhasznú intézményére is, és legyen mindenkor ügyeinek szíves támogatója és érdekeinek előmozdítója.

A felügyelő bizottság Köhler József tagtársnak a Tanítók Háza érdekében kifejtett lelkes munkásságáért egyhangulag köszönetet szavaz és elismerését nyilvánítja. Petz Károly új tagtársát pedig belépése alkalmával szívesen üdvözlözi.

2. Elnök erre felhívja Csatári János gondnokot, hogy a beérkezett kérvények alapján a jövő tanévre való felvételek iránti javaslatát terjessze elő.

Csatári János gondnok bejelenti, hogy a Tanítók Házába való felvétel iránt 47 kérvény érkezett be, vagyis ennyi a folyamodók száma, ezek közül túlnyomó az itteni megyebeli tanítók fia, míg a többi más megyebeli tanítók vagy egyéb állásúak gyermeke. Gondnok a folyamodók névsorának felolvasása után megtette előterjesztését a felvételek iránt, azon javaslata mellett, hogy a növendékek által fizetendő havi díjak az élelmickek nagy drágasága és egyre drágulása folytán a szükséghez képest fel- emeltessenek.

A felügyelő-bizottság mérlegelve a jelen rendkívüli körülményeket s a még fokozódó drágaságot, a tanítók gyermekei után fizetendő havi díjakat 65 koronában és a többire névze havi 85 koronában állapította meg, azonban oly hozzáadással, hogy ezen díjak a szükséghez képest emelhetők, míg a drágaság enyhültével a díjak az élelmezés megjavítására fordítandók. Elhatározta a felügyelő-bizottság, hogy a megyebeli folyamodó tanítók gyermekeit kivétel nélkül valamennyit felveszi, míg a többinél elsőbbségben részesíti azokat, kik már eddig is fel voltak véve. Ezek szerint felvették a Tanítók Házába havi 65 korona díj mellett a következő tanulókat: Török István, Karaffa Szilárd, Szlavkay Lajos, Milly Jenő, Milly György, Milly Béla, Oleár Gyula, Oleár Antal, Gajdos Dezső, Harsághy László, Harsághy Károly, Harsághy Ferenc, Kacsár Miklós, Stronczer Gyula, Béla Bertalan, Béla Pál, Chutkó András, Chutkó Ádám, Jurics György, Csanádi Dezső, Sárosi Dezső, Kopcsák Ferenc, Jurascsik János, Kiszely Károly, Schimkó Rezső, Gmitró Tivadar, Gajdos Zoltán, Jancsó Attila, Bodnár József, Starman Ákos, Jancsó Sámuel, Stefanyák László, Molnár Antal, Jancsó Aladár, Orosz Sándor; Erdélyi János pedig feltételeesen — amennyiben hely megüresedik; míg havi 85 kor. díj mellett felvették: Hozovszky László, Kovaliczky Pál, Schiffer Antal és Ujhelyi Dezső. Mindezekhez járul még az ingyen tűzifa biztosítása fejében a m. kir. földművelésügyi minisztérium által betöltendő két ingyenes hely. Hogy pedig a helyek betöltése véglegesnek és biztosítottak tekintessék, a gondnok utasított, hogy az illető szülőket azzal értesítse, hogy az elfogadást nyilatkozatot 8 nap alatt küldjék vissza, és egyidejűleg 50 korona biztosítékot is küldjenek, mely összeg az első havi díjba betudódik, míg utólagos lemondás esetén a biztosíték a Tanítók Háza javára használják fel.

A felvételek során elnök előterjesztést tesz, hogy a jelenlegi nehéz helyzetre való tekintettel, amely a vidéki leánytanulóknak Eperjesen való továbbiskoláztatását akadályozza, hogy szoros kivételképpen, mint a lefolyt tanévben is történt, 2—3, esetleg 4 leánytanuló is felvétessék, kik a gondnok középiskolai tanuló leányával együtt lennének és részükre alkalmas beosztással esetleg a betegszoba bocsátassék rendelkezésre, mely intézkedés biztosítja azt, hogy a leánytanulók a fiútanulóktól teljesen elkülönítve legyenek. Több felszólalás után a felügyelő bizottság akként határoz, hogy leánytanulók csak azok vehetők fel, kiket a gondnok saját családjához fogad. Értkezés azonban a szabályszerű díj mellett 3—4 leánytanulónak akadálytalanul biztosítható. (Folyt. köv.)

Körlevelek.

3203—1917. sz. Sárosvármegye kir. tanfelügyelőjétől.

Sárosvármegye területén működő összes népoktatási intézetek igazgatóihoz és tanerőikhez.

Tudomás és megfelelő eljárás végett értesitem Címet, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr f. évi szept. 5-ikén 14,336—1917. eln. sz. a kelt rendeletével a Zsófia Országos Gyermekszanatórium Egyesület kérelmére a balatonszabadii hadiárva-gyermekszanatórium főtartásának biztosítása céljából az 1917/18. tanévben egy ízben rendezendő iskolai adománygyűjtésre az engedélyt megadta.

A gyűjtés a f. év október havában, a nevezett egyesület által, a tanítók között leendő szétosztás céljából, az egyes tanerők címére küldött gyűjtőívek útján eszközözendő, — a begyűjtött összegek továbbítása pedig a gyűjtőívek mellé csatolt csekklapok útján történik.

Eperjes, 1917. szeptember 11.

SZABÓ ELEMÉR,
kir. tanfelügyelő.

3255—1917. sz. Sárosvármegye kir. tanfelügyelőjétől.

Sárosvármegye területén működő összes el. isk. tanítókhöz.

Az Országos Közélelmezési Hivatal 1917. évi 70,000. sz. rendeletének V. számában foglalt rendelkezés kötelezi a tanítókat a *cséplési eredmény átvételére* hivatott bizottságokban való részvételre, mely bizottságokban értesülésem szerint a tanítótag közreműködésére szükség is van; ez okból felhívom Címet, hogy a gabona-átvételi bizottságban a részére jutó tisztelt elfogadni és abban megfelelően közreműködni hazafias kötelességének tekintse.

Tankerületem tanítóságának a jelzett irányban való közreműködéséről szóló jelentéseit elvárom.

Eperjes, 1917. szeptember 14.

SZABÓ ELEMÉR,
kir. tanfelügyelő.

3150—1917. sz. Sárosvármegye kir. tanfelügyelőjétől.

Sárosvármegye területén lévő tanítóképző-intézetek, polg. és elemi iskolák, valamint óvodák igazgatóihoz és tanerőikhez.

Az Országos Vöröskereszt Egylet eperjesi fiókjának elnöksége ezúttal azon kérelemmel fordult hozzám, miszerint keresném meg a tanítóképző igazgatóságait, tanerőit aziránt, hogy növendékekkel minél előbb *tépeket* készíttessenek beteg és sebesült katonáink részére, mivel az eperjesi Vöröskereszt kórház vatta-hiányban szenved.

Nem kértém, hogy Vöröskereszt-egyletünk ezen kérelme készleges meghallgatásra talál tankerületem középfokú intézeteiben, el. iskoláiban és óvodáiban egyaránt, s a növendékek tudomást szerezve a szükségletről, hazafias lelkesedéssel látnak hozzá tanítók szíves irányítása mellett a szükséges tépések készítéséhez.

Felkérem ezért tankerületem igazgatóit és tanerőit, hogy tanítványaikkal a tépések készítését mielőbb vegyék tevékenységük körébe, felvilágosítván növendékeiket arról, hogy ezen munkájukkal mily hazafias jótéteményt gyakorolnak, midőn vitéz katonáinknak a haza védelmében szerzett sebeit gyógykezelésére, őket a szükséges tépésekkel ellátják.

Felkérem Címet, hogy az esetről-estere készített megfelelő tépés mennyiségét a kir. tanfelügyelőséghez küldeni sziveskedjék, hogy azt a helybeli Vöröskereszt-kórháznak haladéktalanul átadhassam.

Eperjes, 1917. szeptember 8.

SZABÓ ELEMÉR,
kir. tanfelügyelő.

Hírek.

Határidő. A vármegyei közigazgatási bizottság által kiadott körrendelet értelmében a mindennapi és ismétlőiskola rendszeresen kidolgozott órarendje, heti órasműkiutató és azok hiteles másolata, valamint a használatban levő tankönyvek jegyzéke most már késedelem nélkül betervezendő a várm. kir. tanfelügyelőséghez. A tananyagbeosztások, illetőleg lecke-tervek beküldése, amennyiben azok változást nem igényelnek, elmaradhat — A törvényen alapuló tanítókötelettség érvényesítésének megfelelően a vall- és közokt.-ü. miniszter rendelete értelmében az elemi iskolák I—III-ik osztályaiban s városhelyeken a IV-ik osztályban is a tanítás szeptember elején volt megkezdendő, míg a többi osztályokban és az ismétlő iskolákban a tanítás október 1-jével veszi kötelezőleg kezdetét; mely rendelkezések pontos betartása természetesen a kir. tanfelügyelőségnek haladéktalanul bejelentendő.

Helyettesítés. Az eperjesi gör. kath. egyházmegye püspöke Dojcsák Irén variházai gör. kath. elemi iskolai tanítónőt, miután az iskola megnyithatására névze eddig intézkedés nem történt, további intézkedésig a hadbavonult felsőfricskei gör. kath. elemi iskolai tanító helyettesítésével megbízta.

Fizetéskiegészítő államsegély. A vall- és közokt.-ü. miniszter Mórotz Karola eperjesi államilag segélyezett ág. h. ev. polgári leányiskolai rendes tanítónő fizetésének évi 2600 koronára való kiegészítésére évi 1600 kor. államsegélyt engedélyezett.

Özvegyi félévi járandóság. A vall- és közokt.-ü. miniszter Béla Bertalan magyarkapronczai áll. elemi iskolai igazg.-tanítónak f. évi június 24-ikén bekövetkezett elhalálása folytán özvegye, szül. Strasser Mária áll. iskolai tanítónő részére, az 1868. évi XXXVIII. t.-c. 140. §-a alapján félévi járandóságként 1480 koronát engedélyezett.

Tanítói hadiárva segélyezése. A Sárosvárm. Ált. Népevelőegyesület választmánya szept. 3-ikán tartott ülésében a sárosvármegyei tanítói hadiárva javára a megye tanítósa által gyűjtött alapból öz. Béla Bertalanné magyarkapronczai áll. iskolai igazgató-tanító özvegye részére árvái javá a 200 koronát és Gmitró Györgyné sósújfalvi gör. kath. elemi iskolai tanító neje részére gyermekei javára, férjének hadban történt eltűnése folytán, 100 kor.-t szavazott meg.

Sárosvármegyei Méhészkör. A vármegye területén a méhészet terjesztése érdekében a Felsőmagyarországi Méhészegyesület kebelében f. é. szeptember 3-ikán Eperjesen tartott szervező-gyűlésen alakult meg a Sárosvármegyei Méhészkör. Ezen kör egyik jelentős célját képezi az általános törekvések mellett a gazdasági ismétlő-iskoláknál méhesek létesítése, de általában az elemi iskolákkal kapcsolatban méhesek felállítása, hogy így az iskolai tanulóknak alkalom legyen a méhészetet tanítóiktól gyakorlatilag is megismerni, mely eljárás hivatva lesz a lakosság körében a méhészetet minél elterjedtebbé tenni. A Sárosvármegyei Méhészkör alakuló gyűlésén megjelentek szép száma igazolta a Méhészkör iránt megnyilvánult különös érdeklődést, mely gyűlés a kör eredményes működése érdekében megfelelő határozatokat hozott; így az előkészített alapszabályok jóváhagyásának kieszközölését az elnökségre bízta; a kör helyi lapjaként a vármegyei hivatalos tanügyi közlöny, a Magyar Kisdnevelés és Népoktatást fogadta el; továbbá elnöké egyhangulag Szabó Elemér kir. tanfelügyelőt választotta meg. Aelnök lett Zsibráczky Géza bártfai esp. plébános, titkár Wott Béla tótrasszalaviczai áll. isk. igazg. tanító, pénztáros Faludi Ferenc kapii áll. isk. igazg. tanító s ellenőr Desztnik János zborói áll. isk. igazg. tanító; míg választmányi tagokká választották: Hartsár Péter kisszebeni r. kath. prépost plébános, Nyevecz István malczói g. kath. lelkész, Neviczky Sándor sárosújlaki g. kath. lelkész, Árpád Gyula giráltyi kir. állatorvos, Egyedi Matyás postamester Pécsújfalu és Zelényi József ig. tanító Alsószalók. A Méhészkör immár 60-at meghaladó tagot számlál. Kívánjuk, hogy a szép érdeklődéssel létesült intézmény minél sikeresebben működjen közre gyakorlati és hasznosító törekvéseinek elérése érdekében.

Vadgesztenye gyűjtése iránt. A m. kir. minisztérium elhatározta, hogy a hazánkban mind nagyobb mértékű oltó takarmányhiány enyhítésére a vadgesztenyét országsszerte begyűjteti. A gyűjtés szervezésében résztvesz a honvédelmi minisztérium Hadsegélyző Hivatala is, amelynek célja, hogy míg egyrészt a fenti fontos nemzetgazdasági célt szolgálja, addig másrészt munkásságával az elesett hősök özvegyei és árvaik segélyalapját gyarapítsa. Ezen céljainak elérésében ismét a tanító-kar oly sokszor kipróbált és mindenkor bevált hazafias áldozatkészségéhez folyamodik, amikor arra kéri a tanítókat, hogy a tanulógyermekkel saját vidékén a vadgesztenyét gyűjttesse egybe. A begyűjt vadgesztenyének elszállításáról, amennyiben az az egy métermázsát meghaladja, a Hadsegélyző Hivatal gondoskodik, egy métermázsánál kisebb mennyiséget pedig épp úgy, mint a gyógynövényeket, szeretetadományként postán kéri beküldeni. A vadgesztenye gyűjtésével járó költségek megtérítésül a begyűjtött vadgesztenye kg. jáért, bármily mennyiségben küldetik be, 20 fillért fizet buzgó gyűjtőinek. A vadgesztenye gyűjtésére vonatkozó mindennemű megkeresés és értesítés a honvédelmi minisztérium Hadsegélyző Hivatala gyógynövényosztályához Budapest, V., Akadémia-utca 17. intézendők.

Hadijótékonyaság javára. Habermann József eperjesi orth. izr. elemi iskolai igazgató a várm. kir. tanfelügyelői hivatalnak 20 kor.-t adott át, mint az iskola múlt tanévi VI. oszt. tanulóinak adakozását, mely pénzt bizonyítványaik átvételkor hozták össze oly célból, hogy abból 10 kor. az eperjesi hadiárva javára és 10 kor. az eperjesi hősök emlékére fordítassék. A kir. tanfelügyelőség a pénzt illetékes helyre juttatta.

Segély. Dopirák István nagysárosi és Smiga Imréné bártfai áll. elemi iskolai szolgák ruhabezzerzési segély iránt beadott kérelme folytán a vall- és közokt.-ü. miniszter a vármegye kir. tanfelügyelőjének engedélyt adott arra, hogy amennyiben az iskola jövedelmi felesleggel rendelkezik avagy a költségvetés keretein belül megtakarítás éretett el, az illetőknek egyenkint 50 kor. segélyt engedélyezzen.

Gyógynövény-gyűjtés. Kósts Ferenc pécsújfalvi áll. elemi iskolai igazgató a Hadsegélyző Hivatalhoz a nyáron át gyűjtött következő gyógynövény-mennyiségeket küldötte, úgym.: bodzavirágból 2½ kgr.-ot, cseresznye-szárbból 20 dgr.-ot, cickafark-fűvirágból 4 kgr.-ot, valamint csalánt.

Adóhivatali előlép. miniszter az eperjesi r. **Linhart Lénárd**, jelenleg adótitkár — jelen állomás mellett — a IX. fiz. osztály **csár Márton** m. kir. adósegben és állomáshelyén lett — a X. fiz. osztályba

Eljegyzés. **Durst** ág. hitv. ev. elemi iskolá leányát szept. 20-ikán eljegyezték szegedi ev. s.-lelkész.

Egyházi hangversen. tük, ma vasárnap d. u. 4. hangverseny lesz a román. a kassai 34. gy.-ezr. zenekar eperjesi főtemplom vegyesk. vezetésével, **Hemerka Gyula** vezetésével, **Zaborovszky** nos rendezésével. A tiszt. kath. főtemplom orgona-alk. Felülvezetéseket szívesen fogadnak. Belépő-jegy: 10 4 kor., ülőhely 3 kor., áll.

1. Introduction..., előadj. zenekara Kuhn László.
2. „Libera”, Liszt Ferenc plomi férfiak Hemerka nagy vezetésével. Harmad. z. Miklós tan.-kép. z.
3. a) „Aus dem Lobges Duett; előadják Moyzes Harkabusz Andorné. b) „Ave Maria”, Bach-F. Moyzes Miklósné, kísért. kar. Harmoniumon ját. A zenekart Hemerka Gy. vezényli.

4. „Krisztus élete és hal. oratoriumából az I., III. a főtemplomi vegyeskar. szólót Berkó Pál s a bar. Gyula éneklik. Az ének-Gyula egyházi karnagy.
5. a) **Adagio** a. d. 3. **Violin** tempus; b) „Air”, Bachtól. Hege László karnagy s harm. merka Gyula egyházi k.

6. **Motetta**: Moyzes Miklósné, előadj. a f. t. zenekar Hemerka Gyula vezetésével.
7. „Ases Tod”, Grieg E. zenekar Kuhn László k.

8. a) **Max Filke** D-moll n. **Dei** s „Credo”; b) **Himnusz**. Előadj. a k. kar s a teljes zenekar H. házi karnagy vezetésével.

A közlelmezési tan. Faragó József kir. tan., p. 3828—1917. számú köziga megalakított közlelmezési feladatoknak a közönség lehetőség szerint kielégítő könnyíteni kívánja azzal, h. mellett tanácsadó hatáskör zési tanácsot is alakított. **Dvortsák Győzött**, **Gerő Lajos**, **Holénia** **László**, **dr. Hreblay Emilt**, **Landman Istvánt**, **Próner Károlyt**, **dr. Szémán Istvánt** és **Szer fel.** A közlelmezési tanács valamennyi ügyosztályi elő den héten szerdán d. u. 3. tanácsstermben tartja ülést.

Eperjesi diákok. Az főgimnáziumból kikerült és közl. újabban kettőről vett Arnold 34. gy.-e. zászlósról **LAPJA** közölt meleg és sz. **Kellő** Tivadar honvédszázl. vitézségi érmet és a Károly-cs.

A felügyelő-bizottság mérlegelve a jelen rendkívüli körülményeket s a még fokozódó drágaságot, a tanítók gyermekei után fizetendő havi díjakat 65 koronában és a többire névze havi 85 koronában állapította meg, azonban oly hozzáadással, hogy ezen díjak a szükséghez képest emelhetők, míg a drágaság enyhültével a díjak az élelmezés megjavítására fordítandók. Elhatározta a felügyelő-bizottság, hogy a megyebeli folyamodó tanítók gyermekeit kivétel nélkül valamennyit felveszi, míg a többinél elsőbbségben részesíti azokat, kik már eddig is fel voltak véve. Ezek szerint felvették a Tanítók Házába havi 65 korona díj mellett a következő tanulók: Török István, Karaffa Szilárd, Szlavkay Lajos, Milly Jenő, Milly György, Milly Béla, Oleár Gyula, Oleár Antal, Gajdos Dezső, Harsághy László, Harsághy Károly, Harsághy Ferenc, Kacsár Miklós, Stronczer Gyula, Bélafi Bertalan, Bélafi Pál, Chutkó András, Chutkó Ádám, Jurics György, Csanádi Dezső, Sárosi Dezső, Kopcsák Ferenc, Jurascsik János, Kiszely Károly, Schimkó Rezső, Gmitró Tivadar, Gojdics Zoltán, Jancsó Attila, Bodnár József, Starman Ákos, Jancsó Sámuel, Stefanyák László, Molnár Antal, Jancsó Aladár, Orosz Sándor; Erdélyi János pedig feltételeken — amennyiben hely megüresedik; míg havi 85 kor. díj mellett felvették: Hoszovszky László, Kovaliczky Pál, Schiffer Antal és Ujhelyi Dezső. Mindezekhez járul még az ingyen tűzifa biztosítása fejében a m. kir. földművelésügyi minisztérium által betöltendő két ingyenes hely. Hogy pedig a helyek betöltése véglegesnek és biztosítottan tekintessék, a gondnok utasított, hogy az illető szülőket azzal értesítse, hogy az elfogadási nyilatkozatot 8 nap alatt küldjék vissza, és egyidejűleg 50 korona biztosítékot is küldjenek, mely összeg az első havi díjba betudódik, míg utólagos lemondás esetén a biztosíték a Tanítók Háza javára használják fel.

A felvételek során elnök előterjesztést tesz, hogy a jelenlegi nehéz helyzetre való tekintettel, amely a vidéki leánytanulóknak Eperjesen való továbbiskoláztatását akadályozza, hogy szoros kivételképpen, mint a lefolyt tanévben is történt, 2—3, esetleg 4 leánytanuló is felvéssék, kik a gondnok középiskolai tanuló leányával együtt lennének és részükre alkalmas beosztással esetleg a betegszoba bocsátassék rendelkezésre, mely intézkedés biztosítja azt, hogy a leánytanulók a fiútanulóktól teljesen elkülönítve legyenek.

Több felszólalás után a felügyelő bizottság akként határoz, hogy leánytanulók csak azok vehetők fel, kiket a gondnok saját családjához fogad. Értkezés azonban a szabályszerű díj mellett 3—4 leánytanulónak akadálytalanul biztosítható. (Folyt. köv.)

Körlevelek.

3203—1917. sz. Sárosvármegye kir. tanfelügyelőjétől.

Sárosvármegye területén működő összes népoktatási intézetek igazgatóihoz és tanerőikhez.

Tudomás és megfelelő eljárás végett értesitem Címet, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr f. évi szept. 5-ikén 14,336—1917. e. n. sz. a kelt rendeletével a Zsófia Országos Gyermekszanatórium Egyesület kérelmére a balatonszabadii hadiárva-gyermekszanatórium főtartásának biztosítása céljából az 1917/18. tanévben egy ízben rendezendő iskolai adománygyűjtésre az engedélyt megadta.

A gyűjtés a f. év október havában, a nevezett egyesület által, a tanítók között leendő szétosztás céljából, az egyes tanerők címére küldött gyűjtőívek útján eszközözendő, — a begyűjtött összegek továbbítása pedig a gyűjtőívek mellé csatolt csekklapok útján történik.

Eperjes, 1917. szeptember 11.

SZABÓ ELEMÉR,
kir. tanfelügyelő.

3255—1917. sz. Sárosvármegye kir. tanfelügyelőjétől.

Sárosvármegye területén működő összes el. isk. tanítókhöz.

Az Országos Közélelmezési Hivatal 1917. évi 70,000. sz. rendeletének V. számában foglalt rendelkezés kötelezi a tanítókat a tanítókat a cseplési eredmény átvételére hivatott bizottságokban való részvételre, mely bizottságokban értesülésem szerint a tanítóknak közreműködésére szükség is van; ez okból felhívom Címet, hogy a gabona-árvételei bizottságban a részére jutó tisztelet elfogadni és abban megfelelően közreműködni hazafias kötelességének tekintse.

Tankerületem tanítóságának a jelzett irányban való közreműködéséről szóló jelentéseit elvárom.

Eperjes, 1917. szeptember 14.

SZABÓ ELEMÉR,
kir. tanfelügyelő.

3150—1917. sz. Sárosvármegye kir. tanfelügyelőjétől.

Sárosvármegye területén lévő tanítóképző-intézetek, polg. és elemi iskolák, valamint óvodák igazgatóihoz és tanerőikhez.

Az Országos Vöröskereszt Egylet eperjesi fiókjának elnöksége ezúttal azon kérelemmel fordult hozzám, miszerint keresném meg a tanítók igazgatóságait, tanerőit aziránt, hogy növendékekkel minél előbb tétéseket készíttessenek beteg és sebesült katonáink részére, mivel az eperjesi Vöröskereszt kórház vatta-hiányban szenved.

Nem kétlem, hogy Vöröskereszt-egyletünk ezen kérelme készséges meghallgatásra talál tankerületem középfokú intézeteiben, el. iskoláiban és óvodáiban egyaránt, s a növendékek tudomást szerezve a szükségletéről, hazafias lelkesedéssel látnak hozzá tanítók szives irányítása mellett a szükséges tétések készítéséhez.

Felkérem ezért tankerületem igazgatóit és tanerőit, hogy tanítványaikkal a tétések készítését mielőbb vegyék tevékenységük körébe, felvilágosítván növendékeiket arról, hogy ezen munkájukkal mily hazafias jótéteményt gyakorolnak, midőn vitéz katonáinknak a haza védelmében szerzett sebek gyógykezelésére, őket a szükséges tétésekkel ellátják.

Felkérem Címet, hogy az esetről-estere készített megfelelő tétés mennyiségét a kir. tanfelügyelőséghez küldeni sziveskedjék, hogy azt a helybeli Vöröskereszt-kórháznak haladéktalanul átadhassam.

Eperjes, 1917. szeptember 8.

SZABÓ ELEMÉR,
kir. tanfelügyelő.

Hírek.

Határidő. A vármegyei közigazgatási bizottság által kiadott körrendelet értelmében a mindennapi és ismétlőiskola rendszeresen kidolgozott órarendje, heti óraszámkimutatás és azok hiteles másolata, valamint a használatban lévő tankönyvek jegyzéke most már késedelem nélkül betervezendő a várm. kir. tanfelügyelőséghez. A tananyagbeosztások, illetőleg lecke-tervek be- küldése, amennyiben azok változást nem igényelnek, elmaradhat — A törvényen alapuló tankötelezettség érvényesítésének megfelelően a vall- és közokt.-ü. miniszter rendelete értelmében az elemi iskolák I—III-ik osztályaiban s város helyeken a IV-ik osztályban is a tanítás szeptember elején volt megkezdendő, míg a többi osztályokban és az ismétlő iskolákban a tanítás október 1-jével veszi kezdetét; mely rendelkezések pontos betartása természetesen a kir. tanfelügyelőségnek haladéktalanul bejelentendő.

Helyettesítés. Az eperjesi gör. kath. egyházmegye püspöke Dojcsák Irén variházai gör. kath. elemi iskolai tanítónőt, miután az iskola megnyithatására névze eddig intézkedés nem történt, további intézkedésig a hadbavonult felsőficskei gör. kath. elemi iskolai tanító helyettesítésével megbízta.

Fizetésekiegészítő államsegély. A vall- és közokt.-ü. miniszter Mórotz Karola eperjesi államilag segélyezett ág. h. ev. polgári leányiskolai rendes tanítónő fizetésének évi 2600 koronára való kiegészítésére évi 1600 kor. államsegélyt engedélyezett.

Özvegyi félévi járandóság. A vall- és közokt.-ü. miniszter Bélafi Bertalan magyarkapronczai áll. elemi iskolai igazg.-tanítónak f. évi június 24-ikén bekövetkezett elhalálása folytán özvegye, szül. Strasser Mária áll. iskolai tanítónő részére, az 1868. évi XXXVIII. t.-c. 140. §-a alapján félévi járandóságként 1480 koronát engedélyezett.

Tanítói hadiárva segélyezése. A Sárosvárm. Ált. Népkövelőegyesület választmánya szept. 3-ikán tartott ülésében a sárosvármegyei tanítói hadiárva javára a megye tanítósa által gyűjtött alapból öz. Bélafi Bertalané magyarkapronczai áll. iskolai igazgató-tanító özvegye részére árvaí javára 200 koronát és Gmitró Györgyné sósújfalvi gör. kath. elemi iskolai tanító neje részére gyermekei javára, férjének hadban történt eltűnése folytán, 100 kor.-t szavazott meg.

Sárosvármegyei Méhészkör. A vármegye területén a méhészet terjesztése érdekében a Felsőmagyarországi Méhészegyesület kebelében f. é. szeptember 3-ikán Eperjesen tartott szervező-gyűlésen alakult meg a Sárosvármegyei Méhészkör. Ezen kör egyik jelentős célját képezi az általános törekvések mellett a gazdasági ismétlő-iskoláknál méhesek létesítése, de általában az elemi iskolákkal kapcsolatban méhesek felállítása, hogy így az iskolai tanulóknak alkalom legyen a méhészetet tanítóiktól gyakorlatilag is megismerni, mely eljárás hivatva lesz a lakosság körében a méhészetet minél elterjedtebbé tenni. A Sárosvármegyei Méhészkör alakuló gyűlésén megjelentek szép száma igazgatók a Méhészkör iránt megnyilvánult különös érdeklődést, mely gyűlés a kör eredményes működése érdekében megfelelő határozatokat hozott; így az előkészített alapszabályok jóváhagyásának kieszközölését az elnökségre bízta; a kör helyi lapjaként a vármegyei hivatalos tanügyi közlönyt, a Magyar Kisdnevelés és Népoktatást fogadta el; továbbá elnökké egyhangulag Szabó Elemér kir. tanfelügyelőt választotta meg. Aelnök lett Szabó Elemér, Hartsár Péter kisszebeni r. kath. prépost plébános, Nye-mecz István malczói g. kath. lelkész, Neviczky Sándor sárosújlaki g. kath. lelkész, Árpád Gyula girálói kir. állatorvos, Egyedi Máttyás postamester Pécsújfalu és Zelényi József ig. tanító Alsószalók. A Méhészkör immár 60-at meghaladó tagot számlál. Kívánjuk, hogy a szép érdeklődéssel létesült közéleti intézmény minél sikeresebben működjék közre gyakorlati és hasznosító törekvéseinek elérése érdekében.

Vadgesztenye gyűjtése iránt. A m. kir. minisztérium elhatározta, hogy a hazánkban mind nagyobb mértékű oltó takarmányhiány enyhítésére a vadgesztenyét országwide begyűjteti. A gyűjtés szervezésében résztvesz a honvédelmi minisztérium Hadsegélyző Hivatala is, amelynek célja, hogy míg egyrészt a fenti fontos nemzetgazdasági célt szolgálja, addig másrészt munkásságával az elesett hősök özvegyei és árvaik segélyalapját gyarapítsa. Ezen céljainak elérésében ismét a tanító-kar oly sokszor kipróbált és mindenkor bevált hazafias áldozatkészségéhez folyamodik, amikor arra kéri a tanítókat, hogy a tanulógyermekekkel saját vidékén a vadgesztenyét gyűjtésbe egybe. A begyűjtött vadgesztenyének elszállításáról, amennyiben az az egy métermázsát meghaladja, a Hadsegélyző Hivatal gondoskodik, egy métermázsánál kisebb mennyiséget pedig épp úgy, mint a gyógynövényeket, szeretetadományként postán kéri beküldeni. A vadgesztenye gyűjtésével járó költségek megtérítésül a begyűjtött vadgesztenye kg. jáért, bármily mennyiségben küldetik be, 20 fillért fizet buzgó gyűjtőinek. A vadgesztenye gyűjtésére vonatkozó mindennemű megkeresés és értesítés a honvédelmi minisztérium Hadsegélyző Hivatala gyógynövényosztályához Budapest, V., Akadémia-utca 17. intézendők.

Hadijótékonyosság javára. Habermann József eperjesi orth. izr. elemi iskolai igazgató a várm. kir. tanfelügyelői hivatalnak 20 kor.-t adott át, mint az iskola múlt tanévi VI. oszt. tanulóinak adakozását, mely pénzt bizonyítványaik átvételkor hozták össze oly célból, hogy abból 10 kor. az eperjesi hadiárva javára és 10 kor. az eperjesi hősök emlékére fordítassék. A kir. tanfelügyelőség a pénzt illetékes helyre juttatta.

Segély. Dopirák István nagysárosi és Smiga Imréné bártnai áll. elemi iskolai szolgálk ruhabezérzési segély iránt beadott kérelme folytán a vall- és közokt.-ü. miniszter a vármegye kir. tanfelügyelőjének engedélyt adott arra, hogy amennyiben az iskola jövedelmi felesleggel rendelkezik avagy a költségvetés keretein belül megtakarítás éretett el, az illetőknek egyenkint 50 kor. segélyt engedélyezzen.

Gyógynövény-gyűjtés. Kósts Ferenc pécsújfalvi áll. elemi iskolai igazgató a Hadsegélyző Hivatalhoz a nyáron át gyűjtött következő gyógynövénymennyiségeket küldötte, úgm.: bodzavirágból 2½ kgr.-ot, cseresznye-szárbból 20 dgr.-ot, cikcfark-fűvirágból 4 kgr.-ot, valamint csalánt.

Adóhivatali előlépés. Linhard Lénárd, jelenleg adótitkár — jelen állomás mellett — a IX. fiz. osztály csár Márton m. kir. adótitkár szept. 20-ikán eljött szegedi ev. s.-lelkész.

Egyházi hangverseny. A kassai 34. gy.-ezr. zenekar eperjesi főtemplom vegyeskórával, Hemerka Gyula vezetésével, Zaborovszky nos rendezésével. A tiszta kath. főtemplom orgona-felülvezetéseket szívesen fogadják. Belépő-jegy: 4 kor., ülőhely 3 kor., áll.

1. Introduction... előadj. zenekara Kuhn László.
2. „Libera“, Liszt Ferenc plomi férfikar Hemerka nagy vezetésével. Harmadik Miklós tan.-kép. zenekar.
3. a) „Aus dem Lobgesang“, előadják Moyzes Duett; előadják Moyzes Harkabusz Andorné. b) „Ave Maria“, Bach-F. Moyzes Miklósné, kísért. kar. Harmoniumon ját. A zenekart Hemerka Gyula vezényli.

4. „Krisztus élete és halála“, oratoriumból az I., III. a főtemplomi vegyeskar. szólót Berkó Pál s a bar. Gyula éneklik. Az ének-Gyula egyházi karnagy.
5. a) Adagio a. d. 3. Violin tempus; b) „Air“, Bachtól. Hege László karnagy s harmadik Merka Gyula egyházi karnagy.
6. Motetta: Moyzes Miklósné-kar. Előadják a főtemplomi zenekar Hemerka Gyula vezetésével.

7. „Ases Tod“, Grieg E. zenekar Kuhn László karnagy vezetésével.
8. a) Max Filke D-moll n. „Dei“ s „Credo“; b) Himnusz. Előadják a főtemplomi zenekar H. házi karnagy vezetésével.

A közlelmezési tanács. Faragó József kir. tan., p. 3828—1917. számú közig. megalakított közlelmezési feladatoknak a közönség lehetőség szerint kielégítő könnyíteni kívánja azzal, hogy mellett tanácsadó hatáskörrel zési tanácsot is alakított. Dvortsák Győzöt, Gerő Lajos, Holénia Bélát, dr. Hrebly Emil, Landsman Istvánt, Próner Károlyt, R. dr. Szémán Istvánt és Szer. fel. A közlelmezési tanács valamennyi ügyosztályi elnökden héten szerdán d. u. 3. tanácsstermben tartja ülését.

Eperjesi diákok. Az főgimnáziumból kikerült és közl. újabban kettőről vett Arnold 34. gy.-e. zászlósról LAPJA közölt meleg és szíves Kellő Tivadar honvédzászlóvivétségi érmet és a Károly-cs.

Adóhivatali előléptetés. A pénzügy-miniszter az eperjesi m. kir. adóhivatalnál **Linhard Lénárd**, jelenleg hadbavonult m. kir. adótisztet — jelen állomáshelyének meghagyása mellett — a IX. fiz. osztályba főtisztte és **Kulcsár Márton** m. kir. adótisztet — ezen minőségben és állomáshelyének meghagyása mellett — a X. fiz. osztályba nevezte ki.

Eljegyzés. **Durst Klárát**, **Durst Győző** ág. hitv. ev. elemi iskolai igazgató kedves leányát szept. 20-ikán eljegyezte **Abaffy Gyula** szegedi ev. s.-lelkész.

Egyházi hangverseny. Mint már jeleztük, ma vasárnap d. u. 4 órakor nagy egyházi hangverseny lesz a róm. kath. főtemplomban, a kassai 34. gy.-ezr. zenekara 40 tagjának és az eperjesi főtemplom vegyeskarának közreműködésével, **Hemerka Gyula** egyházi karnagy vezetése alatt, **Zaborovszky Béla** prépost-plébános rendezésével. A tiszta jövedelmet a róm. kath. főtemplom orgona-alapja javára fordítják. Felülfizetéseket szívesen fogadnak és hírlapilag nyugtáznak. Belépő-jegy: ülőhely a szentélyben 4 kor., ülőhely 3 kor., állóhely 2 kor. Műsor:

1. Introduction... előadja a 34-ik gy.-ezred zenekara **Kuhn László** karnagy vezetésével.
2. „Liberia”, **Liszt Ferenc**től, előadja a főtemplomi férfikar **Hemerka Gyula** egyházi karnagy vezetésével. Harmoniumon kíséri **Moyzes Miklós** tan.-kép. zenetanár.
3. a) „Aus dem Lobgesang”, **Mendelssohn**. Duett; előadják **Moyzes Miklósné** és dr. **Harkabusz Andorné**. Harmoniumon kíséri **Moyzes Miklós** tan.-kép. zenetanár.
b) „Ave Maria”, **Bach-Hemerka Ulrik**, éneklő **Moyzes Miklósné**, kíséri a 34-es vonószekerek. Harmoniumon játszik **Villecz Mihály**. A zenekart **Hemerka Gyula** egyházi karnagy vezényli.
4. „Krisztus élete és halála”, **Zangl-Führer** oratoriumából az I., III., IV. szám. Előadja a főtemplomi vegyeskar s a zenekar. A tenorszólót **Berkó Pál** s a bariton-szólót **Hemerka Gyula** éneklők. Az ének- s zenekart **Hemerka Gyula** egyházi karnagy vezeti.
5. a) **Adagio a. d. 3.** Violinkonzert von **Vieuxtemps**;
b) „Air”, **Bachtól**. Hegedűn előadja **Kuhn László** karnagy s harmoniumon kíséri **Hemerka Gyula** egyházi karnagy.
6. **Motetta:** **Moyzes Miklóstól** háromszólamú női-kar. Előadja a főtemplomi női-kar és zenekar **Hemerka Gyula** egyházi karnagy vezetésével.
7. „Ases Tod”, **Grieg E.** Előadja a vonószekerek **Kuhn László** karnagy vezetésével.
8. a) **Max Filke** D-moll miséjéből az „Agnus Dei” s „Credo”;
b) **Himnusz.** Előadja a főtemplomi vegyeskar s a teljes zenekar **Hemerka Gyula** egyházi karnagy vezetésével.

A közéletmezősi tanács megalakítása. **Faragó József** kir. tan., polgármester a f. évi 3828—1917. számú közigazgatási határozattal megalakított közéletmezősi ügyosztályra háruló feladatoknak a közönség érdekeit minden lehetőség szerint kielégítő megoldását megkönnyíteni kívánja azzal, hogy az ügyosztály mellett tanácsadó hatáskörrel egy közéletmezősi tanácsot is alakított s annak tagjaiul **Dvortsák Győzőt**, **Gerő Mihályt**, **Golonya Lajost**, **Holénia Bélát**, dr. **Horovitz Gyulát**, **Hreblay Emilt**, **Landsmann Márkot**, **Mikolík Istvánt**, **Próner Károlyt**, **Roskoványi Miklóst**, dr. **Szémán Istvánt** és **Szemere Mártont** kérte fel. A közéletmezősi tanács, amelynek ülésén valamennyi ügyosztályi előadó résztvesz, minden héten szerdán d. u. 3 órakor a városháza tanácsstermében tartja ülését.

Eperjesi diákok. Az eperjesi kir. kath. főgimnáziumból kikerült érettségizett tanulók közül újabban kettőről vettünk hírt: **Friedmann Arnold** 34. gy.-e. zászóló a **VILMOS BAKÁK LAPJA** közölt meleg és szíves nekrológot, — **Kellő Tivadar** honvédezáslós pedig a bronz vitézségi érmet és a Károly-csapatkeresztet kapta.

Halálozás. **Mater Pejška** Jozefa, az Angolkisasszonyok „Sancta Maria”-intézetének rendtagja, életének 29-ik, szerzetességének 14-ik évében, szept. 18-ikán rövid szenvedés után meghalt. Temetése a katolikus társadalom igaz, mély részvéte mellett szeptember 20-ikán ment végbe.

Ferdinkó Béla, a Nagysárosi Műmalom ny. iroda-főkönyvelője, szeptember 19-ikén, életének 68-ik évében rövid szenvedés után meghalt. Temetése a legnagyobb részvét mellett szept. 21-ikén, a róm. kath. egyház szertartásai szerint ment végbe.

A tótsóvári áll. Tisztviselők Köre f. hó 29-ikén a német-sóvári tűzkárosultak javára zártkörű zeneestélyt rendez. A meghívók a napokban bocsátatnak ki.

Falusi népies előadások rendeztetése. Az Országos Szabadoktatási Tanács a falusi népies előadások rendezése érdekében megteremtette intézkedéseit, mely szerint az iskolák igazgatói és tanítói útján a tél folyamán a falusi lakosság részére tanulságos és ismeretterjesztő előadásokat óhajtatni. A tervezet szerint népies előadások csak a téli hónapokban rendezhetők. Hetenkint egy iskolában csak egy, legfeljebb két előadás tartható és pedig egy estén csak egy komoly, ismeretterjesztő előadás. Ajánlatos azonban, hogy a komoly tartalmú előadást mindenkor egy költemény elszavalása vagy valamely rövidebb szépirodalmi mű felolvasása, vagy pedig egy ének vagy zenedarab előadása kövesse. Az előadók a népies előadások tárgyait az ismeretterjesztés bármely köréből választhatják ugyan, de a háború által teremtett viszonyokhoz való alkalmazkodás kívánatosá teszi, hogy főleg az új gazdasági, jogi, társadalmi, népegészségi, népjóléti, gyermekvédelmi helyzettel ismertessék meg hallgatóikat és a közismeret köréből is a leggyakorlatiasabb, az új helyzetben legjobban érvényesülőket közöljék. A vall.- és közokt.-ü. miniszter a falusi népies előadások színvonalának fejlesztése érdekében és hogy az előadókra ez irányban serkentőleg hasson, a népies előadások előadói tiszteletdíját az eddigi 6 korona helyett az 1917—1918. évtől kezdve 8 koronában állapította meg. Ezzel szemben kikötötte, hogy az egytanítós iskolában az eddigi 12 előadás helyett 10 előadás, a többtanerős iskolában pedig az eddigi 20 előadás helyett 16 előadás részesíthető 8—8 koronás előadói tiszteletdíjban. Az előadások tervezete az iskolák részéről legkésőbb okt. 8-ikáig terjesztendő be a vármegyei kir. tanfelügyelőséghez.

Szedercserjelevelek gyűjtése. A háborús küzdelmek folyama miként a felnőtteknek, úgy a tanulóifjúságnak is juttatott szerepet a haza védelmében. Mikép katonáink a tűzvonalban ellenségeink által reánk kényszerített harcban kénytelenek lankadatlanul küzdeni, ugyanígy minékünk, kik itthon vagyunk, kintárral kell közreműködnünk mindabban, amivel háborús küzdelmünk sikeres kivívását elősegíthetjük. A tanulóifjúság, mint az ismeretes, a szedercserjelevelek gyűjtésével jelentékeny szolgálatot tehet katonáinknak, mely növényi levelek kitűnő teapótló anyagot szolgáltatnak. Mivel hadseregünk számát az ifjúság ezirányú munkásságára, ezért figyelmeztetjük kartársainkat, hogy ne feledkezzenek meg a tanulóifjúsággal a szedercserjeleveleknek minél nagyobb mennyiségben való gyűjtéséről és szártított állapotban a Szedercserjelevél-gyűjtő és -feldolgozó állomásra Budapest, X., **Ihász-u. sz. a.** való továbbításáról. Ezúttal azonban arra is kívánjuk felkérni kartársainkat, hogy a szedercserjelevelekből juttassanak majd az eperjesi Tanítók Háza internátusnak is, mely szívesen venné az ily küldeményeket. A Tanítók Házában elhelyezett

fiaink ellátása élelmicikkek hiányában képzelhető mily nehézséggel és gonddal jár, s az orosz tea beszerzésének nehézségei és nagy ára miatt a szedercserjelevelek kitűnő tea-anyagot szolgáltatnának.

A rubel árfolyama. A kassai keresk. és iparkamara értesíti az érdekeltséget, hogy a krakkai cs. és kir. Áruforgalmi Központ közlése szerint a lengyelországi megszállott területeken 100 rubel átszámítási értéke 260 koronában állapított meg.

Köszönetnyilvánítás. **Holénia László** úr 50 koronát adományozott az eperjesi Izraelita Nőegyletnek, melyért hálás köszönetet mond az elnökség.

Nyugtázás. **Késmárky Árpád** műegyetemi hallgató az eperjesi hadiárva részére 5 kor.-t adományozott, mely összeg a rendőrkapitányi hivatal gyűjtőperselyébe helyeztetett fel.

Orsz. tanítói árvaházba való felvétel. A vall.- és közokt.-ü. miniszter néh. Tomori János volt kapii áll. elemi iskolai tanító **Béla** és **Júlia** nevű árváinak a debreczeni orsz. tanítói árvaházba leendő felvételét elrendelte.

Felelős szerkesztő: **Dvortsák Győző.** Kiadótulajdonosok: **Koós Ernő és Frigyes.**

Vasúti menetrend.

Érvényes 1917. évi szeptember hó 15-től.

Kassa—Eperjes—Orló.

Kassa . . . ind.	r. 4 ³⁰	du. 4 ¹⁰	e. 6 ³⁴
Hernádtihany . . .	" 4 ³⁶	" 4 ¹⁹	" —
H.-szentistván . . .	" 4 ⁴⁵	" 4 ²³	" 7 ⁰⁵
Terebő . . .	" 4 ⁵³	" 4 ³⁹	" —
Abos . . . érk.	" 4 ⁵⁷	" 4 ⁴³	" 7 ²⁰
Abos . . . ind.	" 4 ⁵⁹	1 ¹⁵	" 5 ¹²
Eperjes . . . érk.	" 5 ³⁰	1 ⁴⁰	" 5 ⁴⁰
Eperjes . . . ind.	" 6 ¹⁵	1 ⁴⁵	" 9 ⁵¹
Eperjes város . . .	" 6 ²⁰	1 ⁴⁸	" 9 ⁵⁷
Nagysáros . . .	" 6 ³⁶	1 ⁵⁸	" 10 ³⁰
Kisszeben . . .	" 7 ⁰⁵	2 ¹⁸	" 11 ¹⁰
Héthárs . . . érk.	" 7 ²⁸	2 ⁴⁰	" 11 ⁴⁴
Héthárs . . . ind.	" 7 ⁴¹	"	" 11 ⁵²
Pusztamező . . .	" 8 ⁰⁶	"	" 12 ³⁸
Orló . . . érk.	" 8 ²³	"	" 1 ⁰⁴

Orló—Eperjes—Kassa.

Orló . . . i.	r. 5 ³⁵	e. 8 ⁰⁰
Pusztamező . . .	" 5 ³⁷	" 8 ²⁰
Héthárs . . . é.	" 6 ²²	" 8 ⁴³
Héthárs . . . i.	" 6 ³⁰	2 ⁵⁵
Kisszeben . . .	" 7 ⁰¹	3 ¹⁹
Nagysáros . . .	" 7 ²⁵	3 ³⁸
Eperjes város . . .	" 7 ⁴¹	3 ⁴⁸
Eperjes . . . é.	" 7 ⁴⁵	3 ⁵³
Eperjes . . . i.	" 7 ⁵⁵	d 12 ⁰³
Abos . . . é.	" 8 ²⁶	" 12 ³²
Abos . . . i.	" 8 ⁵⁷	" 1 ¹⁷
Terebő . . .	" 9 ⁰²	" 1 ²³
H.-Szentistv. . .	" 9 ¹¹	" 1 ³⁸
Hernádtih. . .	" 9 ¹⁹	" 1 ⁴⁵
Kassa . . . é.	" 9 ²⁵	" 1 ⁵⁰

Eperjes—Bártfa.

Eperjes . . . ind.	r. 5 ⁴⁰	d. 12 ⁰⁵	e. 6 ⁰⁰
Sebeskellemes . . .	" 5 ⁵⁰	" 12 ¹⁵	" 6 ¹¹
Alsósebes . . .	" 5 ⁵⁷	" 12 ²²	" 6 ¹⁸
Kapi . . .	" 6 ⁰⁸	" 12 ³⁸	" 6 ³⁰
Fulyán . . .	" 6 ¹²	" 12 ⁴³	" 6 ³⁵
Töltszék . . .	" 6 ²⁰	" 12 ⁵⁰	" 6 ⁴³
Deméte . . .	" 6 ²⁴	" 12 ⁵⁴	" 6 ⁴⁸
Magyarraszlavicza . . .	" 6 ⁴⁷	" 1 ²⁸	" 7 ⁰⁷
Oszikó . . .	" 6 ⁵⁷	" 1 ³⁵	" 7 ¹⁵
Hertnek . . .	" 7 ²⁰	" 1 ⁵⁷	" 7 ³³
Kolossó . . .	" 7 ³⁹	" 2 ¹⁴	" 7 ⁴⁹
Bártfa . . . érk.	" 7 ⁵⁰	" 2 ²⁵	" 8 ⁰⁰

Bártfa—Eperjes.

Bártfa . . . ind.	r. 5 ⁴⁵	de. 9 ⁰⁰	e. 7 ⁰⁵
Kolossó . . .	" 5 ⁵⁷	" 9 ¹²	" 7 ¹⁷
Hertnek . . .	" 6 ¹⁵	" 9 ³⁸	" 7 ⁴⁰
Oszikó . . .	" 6 ²⁹	" 9 ⁵³	" 7 ⁵⁴
Magyarraszlavicza . . .	" 6 ³⁸	" 10 ²⁰	" 8 ⁰⁹
Deméte . . .	" 6 ⁵²	" 10 ³⁴	" 8 ²³
Töltszék . . .	" 6 ⁵⁶	" 10 ³⁸	" 8 ²⁷
Fulyán . . .	" 7 ⁰³	" 10 ⁴⁵	" 8 ³⁴
Kapi . . .	" 7 ⁰⁸	" 11 ⁰⁷	" 8 ⁴⁶
Alsósebes . . .	" 7 ¹⁸	" 11 ¹⁸	" 8 ⁵⁶
Sebeskellemes . . .	" 7 ²⁵	" 11 ²⁵	" 9 ⁰³
Eperjes . . . érk.	" 7 ³⁴	" 11 ³⁵	" 9 ¹²

Szepesség felé indul a vonat:

	szv.	gyv.	szv.	vv.	gyv.	szv.
Eperjes . ind.		12 03		2 28		
Abos . . . érk.	r.	12 32	du.	2 59	c.	8 00
Abos . . . ind.	4 31	12 46	3 38	3 15*	8 54	
Margittfalva "	5 15	1 22	4 34	3 48	9 34	
Szepesolaszi "	5 54	1 47	5 05	4 12	10 34	
Igló . . . "	6 38	2 19	5 45	4 42	11 30	
Poprádfelka érk.	7 26	2 51	6 32	5 12	12 15	
Poprádfelka ind.	7 42	3 08	6 50		12 54	
Csorba . . "	8 13	3 35	7 21		1 24	
L.-Sz.-Miklós "	9 21	4 20	8 32		2 40	
Rózsahegy. "	10 08	4 45	9 15		3 42	
Ruttka . . "	11 31	5 25	10 42		5 21	
Zsolna . . "	2 15	6 10	12 28		6 35	
Teschen . . "	4 15	7 45	2 00		8 45	
Oderberg . érk.	5 06	8 25	2 40		9 35	

* Gyorsvonat; csak Poprádfelkáiig közlekedik jún. 6—okt. 15-ig.

Szepesség felől érkezik a vonat:

	szv.	gyv.	szv.	gyv.	szv.
Oderberg . . ind.	1 25	6 20	9 50	10 40	
Teschen . . "	2 08	7 48	10 32	11 39	
Zsolna . . . "	4 12		12 25	1 55	
Ruttka . . . "	4 59		12 54	2 45	
Rózsahegy. "	6 15		1 35	3 57	
Liptószentmiklós "	7 03		2 01	4 49	
Csorba . . . "	8 11	gyv.	2 46	5 54	
Poprádfelka "	8 47	10 50*	3 15	7 17	
Igló . . . . "	9 43	11 23	3 46	8 23	
Szepesolaszi "	10 16	11 49	4 11	9 06	
Margittfalva "	10 48	12 12	4 35	9 42	
Abos . . . . érk.	11 32	12 45	5 06	10 27	
Abos . . . . ind.	1 15		5 12	4 59	
Eperjes . . . érk.	1 40		5 40	5 30	

* Gyorsvonat; közlekedik jún. 17-től okt. 15-ig.

NYILTTÉR.

(E rovatban közlőtekért nem vállal felelősséget a szerk.)
 Ezennel tisztelettel értesítjük, hogy a SÁFRÁN ÉS GOLDBERGER cég alatt köztünk fennállott társasági viszonyt barátságosan megszüntettük és hogy ezen cégnek minden aktivuma és passzivuma megállapodásunk szerint a cégnek volt birtokjára, GOLDBERGER SAMURA ment át. A cégnek a követeléseit tehát ennek a kezéhez fizetendő ki.
 Amidőn a cégünk iránt eddig tanúsított bizalmát megköszönjük, maradtunk kiváló tisztelettel
 GOLDBERGER SAMU s.k., SÁFRÁN MANÓ s.k.,
 mint a fennállott SÁFRÁN ÉS GOLDBERGER cégnek volt birtokjai.

Kisszeben sz. kir. város polgármesterétől.
 1931—1917. szám.

Faarverési hirdetmény.

Kisszeben sz. kir. r. t. város részéről köz-hírré teszem, hogy a városi erdőben eladásra kijelölt és 36,730 m.² mű- és épületfára becsült **19,561 darab jegenyefenyőfa-törzs** eladása végett Kisszeben sz. kir. város házán a polgármesteri hivatalban 1917. október 23-ik napján délelőtti 9 órakor zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverés fog tartatni.
 Kikiáltási ár 880,585 kor., azaz nyolcszáznyolcvanezeröttszáznyolcvanöt korona. Bánatpénz 10% = 88,058 kor.
 Távirati, utó-, valamint az árverési és részletes feltételektől eltérő kikötéseket tartalmazó vagy későn érkező és végül idegen nyelvű ajánlatok nem fogadhatók el.
 Az 1-koronás bélyeggel ellátott zárt írásbeli ajánlatok a szóbeli árverés megkezdése előtt az árverési biztos kezébe nyújtandók be. A felajánlott összeg számmal és betűvel tisztán és olvashatóan irandó ki. Az ajánlatban kijelentendő, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri és magát azoknak aláveti.
 Az árverési és szerződési feltételek, valamint a becslési adatok a városi polgármesteri hivatalban és az eperjesfelsővidéki m. kir. erdő-gondnokságnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Az erdő a kisszebeni vasúti állomástól 6 km.-nyire fekszik.
 Kisszeben, 1917. szeptember 20.
Eiszelt Antal s. k.,
 kir. tan. polgármester.

B. 2985/2—1917. szám. Az eperjesi kir. járásbírószágtól.

Jegyzőkönyv.

Készült a hivatali hatalommal való visszaélés miatt Tokár Emil ellen indított bűnügyben az eperjesi kir. járásbírószágnál 1917. évi szeptember hó 19-ik napján tartott nyilvános tárgyaláson.
 Jelen voltak:
 dr. Góts János Tokár Emil vádlott
 kir. járásbíró dr. Pawlas József sértett képv.
 dr. Csatáry János dr. Krizsán Istvánné, Polyák Jánosné,
 jegyző Piga Jánosné, Polyák Jánosné, Zselmi
 dr. Oravecz Andor Zsófia, Karabinos Imre, tanúk.
 A bíróság megállapítja, hogy Fotta Benjáminné tanú kivételével az idézettek megjelentek.
 A vádlott és a főmagánvádló, illetve sértett egyértelműen eloadják, hogy Neumann Illés sértett a vádés napján a hivatalos órák eltelté előtt közvetlenül jelent meg a vádlott körjegyző hivatali helyiségében örlési tanúsítvány és cukor kérése céljából.
 Vádlott eloadja, hogy a vádés napján egész nap el volt foglalva, kimerült és ideges állapotában tagadta meg a vádlott kérelmének teljesítését, őt figyelmeztette, hogy máskor hivatalos órák alatt jöjjön el hozzá.
 Kir. ügyész a Btkv. 480. §-ában meghatározott tényálladék hiánya miatt vádját eljéti.
 Pótmagánvádló a vád képviselőjét nem veszi át és a vádlott megbüntetését becsület-sértés miatt nem kívánja, mert Tokár Emil vádlott az általa elkövetett sértések miatt a bíróság előtt sajnálkozását fejezte ki és a felmerült költség fizetésére magát kötelezte.

Végzés.

A bíróság ez ügyben a további eljárást a Bp. 323. §-a alapján megszünteti és Neumann Illés sértettet feljogosítja arra, hogy a jegyzőkönyv kivonatát az EPERJESI LAPOKban és a NAŠA ZASTAVÁban közzétehesse. Tudomásul. K. m. f.
Dr. Góts János s. k.,
 kir. járásbíró. **Dr. Csatáry János** s. k.,
 jegyző.
 (A kiadmány hitelül: Ripkó Margit, sh. tisztviselő)

A löcsei m. kir. pénzügyigazgatóságtól.
 20,372/IV—1917.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

Az 1918—1920. években a késmárki m. kir. sóhivatalnak **sókészlettel való ellátása**, a sónak a kamarákba való behordása és máglyázása iránt pályázat hirdetik.
 Máramaroszigetről évenként körülbelül 400 métermázsas alak-só, 5200 métermázsas örlött-só, 1000 mmázsas marhasó, Sóváról pedig 600 mmázsas főttsó szállítandó.
 Örlött-, marha- és főttsó zsákokban szállítatnak.
 A szükséges tudnivalókkal ellátott összeállítású megjegyzések, továbbá a pályázati és szerződési feltételek az alulírt pénzügyigazgatóságnál, a sóvári és aknaszlattinai főbányahivatalnál és a késmárki m. kir. sóhivatalnál megtekinthetők.
 Pályázni kívánók felhívatnak, hogy a pályázati feltételekben megszabott módon kiállított ajánlataikat f. évi december 20-ik napján déli 12 óráig a löcsei pénzügyigazgatóságnál nyújtsák be.
M. kir. pénzügyigazgatóság.
 Lőcse, 1917. szeptember 17. **Hedry** s. k.

Ellenőrző-pénzszekrényét

hogya használaton kívül van, eladhatja az alábbi cégnél:
KASSEN FABRIK
 WIEN, VII, Siebensterngasse 31.

Keresek egy ügyes nőt,
 ki a háztartási teendőikben jártas. Cím a kiadóhivatalban.

Eladó ház.
 Árok-utca 24. számú emeletes ház kerttel együtt szabadkézből eladó. A ház be van rendezve vízvezetékkel és villanyvilágítással.

A magyar értelmiség politikai napilapja
AZ UJSÁG
 Előfizetési árak:
 Egy évre . . . . . K 38.—
 Félévre . . . . . " 19.—
 Negyedévre . . . . . " 9.50
 Egy hónapra . . . . . " 3.50
 Megrendelési cím:
AZ UJSÁG kiadóhivatala
 Budapest, VII., Rákóczi-út 54. szám.

„Jótállás a biztos eredményért.”

Reitter Oszkár
 nagybekerekű ny főkapitány és fajbaromfi tenyésztőnek nagyszerű találmánya a „PATKÁININ”
 patkányirtó-szer (nem mérge), mely emberre és háziállatokra nem ártalmas és főtűlmi minden más irtószert.
 1 doboz ára 5 K, mely eleget szolgál 60 patkány kiirtásához. Minden dobozhoz használati utasítás van mellékelve. Ismerető prospektust, melyben le van írva, hogy különféle nagyságú gazdaságban hány adag használandó, kérésre ingyen küld a PATKÁININ-gyár egyedüli elárúsitója, a Torontáli Agrárbank Részv.-társaság Nagybekerekén.

Összefoglaló tankönyv.
 A középiskola négy alsó osztályának tananyaga. Rövid és könnyen érthető. Nélkülözhetetlen rendes és magántanulóknak, műveltségre törekvőknek. Két kötet, ára 15 kor. Megrendelhető a **Zsoldos Tanintézetnél**
 Budapest, VII., Dohány-u. 84.
 Telefon 32—40.

Viszketegség, sömör, rüh.
 Leggyorsabban elmulasztja a dr. Fleisch-féle eredeti **BARNA ZSÍR**.
 Nincs szaga, nem piszkít. Mindig eredeti pecsétet, dr. Fleisch-félt kérjük. Probatégely 1.60 K, nagy tégely 3 K, családi tégely 9 K. Kapható a helybeli gyógyszerárakban vagy direkt a készítőnél rendelhető: dr. Fleisch É. «Korona»-gyógyszertára, Győr.

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 12 K.
 Félévre . . . . . 6 K.
 Negyedévre . . . 3 K.
 Hirdetési díj: Egyhasábos poltsor egyszeri hirdetése 15 l. Közlemények sora 40 l.

Negyedik há

Maholnap itt helyzet kérelhető súlyos feladatot és a közigazgatás mint magára az A kormány minivel élén, éjjel-natlan, emberfelelikodik enyhíteni adta bajokon, se ahol csak lehet, lehetetlen könnyűségnek is kötelelemmel, önfegyekossággal, hazafitel, meggondoltság tudjon elviselni amelynek senki se szerte az általános El kell ezt viselni cél, a nagy reményeljövetelének érde A kormány min maga kötelességét tétkben, mint akár adott viszonyok kmany sem tehet tö Wekerle ismerete munkatársai: Mez Hadik miniszterek vöbenkilátásba hel A mostoha idben növényi termfélékben nagy a hkenyértermények A szénellátássz nehézségekkel jár, előre mégis megte déseket, hogy mini anyaggal az orszáható legyen. Weke grammja, hogy Ma gának Magyarors

CSEMEGE
LEGJOBB